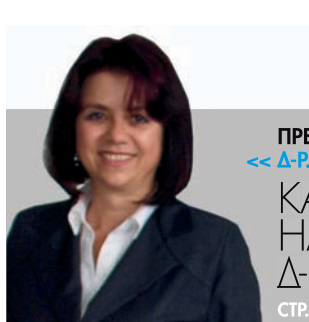

ИНТЕРВЮ
 << Д-Р. АТАНАС ДЖЕНДОВ
 КОЙ ЛЕКУВА
 ЗЪБИТЕ
 В ЗАТВОРА
 СТР. 5

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ
 << Д-Р. АНЕТА МАРИЯНОВА
 КАБИНЕТИТЕ
 НА
 Д-Р МАРИЯНОВИ
 СТР. 7

ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА
 << Д-Р. РОБЕРТ ПИК
 ЛЕЧЕНИЕТО
 В ПАРОДОНТО-
 ЛОГИЯТА
 СТР. 10

ДЕНТАМЕДИКА

БРОЙ 1 ГОДИНА X ЯНУАРИ 2010

ОРГАН НА БЪЛГАРСКИЯ ЗЪБОЛЕКАРСКИ СЪЮЗ

РЕДОВЕН ЧЛЕН НА FDI

WWW.BZS.BG

ЗА ПЪРВИ ПЪТ БЗС ПОДПИСА ОТДЕЛЕН НАЦИОНАЛЕН РАМКОВ ДОГОВОР

3M ESPE

От ляво на дясно: д-р Борислав Миланов, Д-р Явор Голчев, д-р Петя Колева, д-р Николай Шарков, д-р Светослав Гачев, д-р Стефан Константинов, министър на здравеопазването на Р България, д-р Георги Димов, д-р Ленков, главен секретар на БЛС, д-р Йорданов, зам.-председател на БЛС, д-р Георги Соитариев, д-р Валентин Павлов

На 29 декември 2010 г. в тържествената зала на Министерството на здравеопазването беше подписан НРД 2011 г. Министърът на здравеопазването д-р Стефан Константинов подписа два Национални рамкови договора. За първи път тази година се разписаха отделни споразумения между Националната здравно-осигурителна каса /НЗОК/ и Българския лекарски съюз, и НЗОК и Българския зъболекарски съюз. Това се наложи поради направените промени в Закона за задължително здравно осигуряване и активното лобиране от страна на БЗС за разделяне на договорите за медицински и за дентални дейности.

От страна на БЗС на подписването на НРД 2011 присъстваха: д-р Николай Шарков, председател на УС на БЗС, д-р Георги Димов, зам.-председател на БЗС и председател на Комисията за рамково договаряне (КРД), д-р Светослав Гачев, зам.-председател на БЗС

и член на КРД, д-р Явор Голчев, зам.-председател на БЗС, д-р Борислав Миланов, председател на СРК, д-р Петя Колева, председател на РК на БЗС-Стара Загора, д-р Георги Соитариев, член на УС на БЗС от РК на БЗС-Благоевград, д-р Валентин Павлов, председател на РК на БЗС -Перник.

„За лекарите по дентална медицина този Национален рамков договор /НРД/ е исторически. За първи път Българският зъболекарски съюз има самостоятелен документ, подписан с НЗОК, което е голям успех. За отделен НРД настояваме от 10 години”, заяви д-р Николай Шарков.

Според председателя на БЗС д-р Николай Шарков, в съдържанието на НРД за дентални дейности няма почти нищо по-различно от това за миналата година. „През 2011 г. и децата, и възрастните ще получават това, което са получавали и досега. Децата получават по един преглед и четири дейности, а възрастните - един преглед и две дейности. Д-р Шарков добави, че БЗС се

е съобразил с финансовото състояние на страната по време на криза и затова не е отправил никакви екстрени искания към Министерствата на финансите и здравеопазването, към правителството и към парламента. Според него обаче, догодина нещата трябва да започнат да се променят, защото денталното здраве на България е лошо.

От Министерството на здравеопазването също отчитат, че НРД за дентални дейности запазва основните си параметри от тази година. Лекарите по дентална медицина ще получават със 7% повече за две от дейностите – вадене на зъб и обтурация. Общият бюджет на НЗОК за дентални дейности за 2011 г. е 94 млн. лв., което е с 3,3% повече спрямо 2010 г.

Д-р Георги Димов обърна внимание на проведените разговори в Консултативния съвет към МФ за възможност за коригиране в средата на годината и поетия ангажимент от страна на министър Дянков към тази предварителна догово-

реност.

По отношение на НРД за медицински дейности от БЛС отново заявиха, че имат доста забележки към него. Зам.-председателят на съсловната организация д-р Юлиан Йорданов изрази надежда, че догодина лекарския съюз ще участва в договарянето на цените и обемите на медицинските услуги.

Подписването на НРД 2011 завърши със среща в кабинета на министъра на здравеопазването д-р Стефан Константинов, на която присъстваха представители на БЗС, членове на Комисията за изготвяне и приемане на НРД по задължителното здравно осигуряване и представители на БЛС.

Националният рамков договор 2011, заедно с приложенията и Постановлението на Министерския съвет ПМС № 304 (цени и обеми) можете да свалите от сайта на БЗС.

Текст и снимки:
 Емилия Караянева

ЧЕСТИТА И
 УСПЕШНА НОВА ГОДИНА!

Редакционният екип на в. „ДентаМедика“ честви Новата 2011-та година на всички свои автори, рекламодатели и партньори, като им благодари за съвместната работа. Желаяме на всички много здраве и успех в начинанията.

НАЦИОНАЛЕН
 РАМКОВ ДОГОВОР 2011

Националният рамков договор 2011, заедно с приложенията и Постановлението на Министерския съвет, ПМС № 304 (цени и обеми) можете да свалите от сайта на БЗС на адрес: www.bzs.bg

ОТЧЕТНО-ИЗБОРНО
 СЪБРАНИЕ НА СРК

РЕДОВНОТО ОБЩО ОТЧЕТНО - ИЗБОРНО СЪБРАНИЕ на СРК на БЗС ще се проведе на 30.04.2011 г. (събота) от 09.00ч. в зала „Москва“ на парк-хотел „Москва“.

ОТЧЕТНО-ИЗБОРНО
 СЪБРАНИЕ НА
 РК НА БЗС-ПЛОВДИВ

РЕДОВНОТО ОБЩО ОТЧЕТНО - ИЗБОРНО СЪБРАНИЕ на РК на БЗС Пловдив ще се проведе на 02.04.2011 г.

ПРЕДСТОЯТ ПРОМЕНИ
 В ИНФОРМАЦИОННАТА
 СИСТЕМА НА НЗОК

Ръководството на НЗОК прави ревизия на съществуващата информационна система на касата, съобщи по време на подписването на НРД 2011 в Министерството на здравеопазването управителят на здравната каса д-р Нели Нешева. Тя обяви, че се е установило, че системата е незавършена, въпреки че за нея са похарчени много средства. „Модулът „Контрол“, който е най-важният заложен момент в информационната система, не работи. Модулът „Контрол“ в тази голяма поръчка, която е била по Световна банка, е трябвало да бъде един от най-важните елементи.

16th
 Congress of the
 Balkan Stomatological
 Society (BaSS)
 UPDATE IN DENTAL MEDICINE

Bucharest
 April 2011

April 28th - May 1st 2011,
 Bucharest, Romania

EDITORIAL

ЗАЕКО БЯГАЙ

Не става дума за онази книга, а за тази година - 2011-та.

Не става дума за някоя от книгите на Джон Ъпдайк, защото Заека бяга, завръща се, Заека богат, а накрая Заека се укротява. Годината 2011-та, малко преди края на света на 21.12.2012-та, това според майте. 2011-та е годината на заека по източния календар, а пък сега нали всичко е китайско. Китайско, китайско, но минималната работна заплата там вече надхвърли българската минимална заплата.

Стана въпрос за книгите на Ъпдайк, които говорят за хора и общества лишени от човечност. За някой, който бяга, завръща се, става богат и се укротява, или пък не.

Включени и вкопчени в битието на нас ни предстоят и откровено рационални действия през Новата година. Надявам се в тях да има и щипка човечност, и лечителска отговорност към пациентите и към собственото удовлетворение на добри професионалисти.

Какво предстои за БЗС през 2011-та година?

За Българския зъболекарски съюз предстои избор на ново ръководство, на нови хора, които да са лицето на съсловие на лекарите по дентална медицина за тригодишен период. Ръководство, което да бъде чувствително към проблемите, ефективно, разумно, отстояващо, комуникиращо, модерно, сетивно, с идеи и визия за години напред. С воля, интелектуален и организационен капацитет, което да създаде заедно работещ екип от единомишленици, които да намерят ефективни сътрудници. Ръководство, което да приобщи младите в денталната медицина към професионалната общност, създавайки им стабилна традиция, демократични процедури и условия за социални контакти в една строго индивидуална професия.

Не е лесно. Ето защо ще си позволя да припомня думите на К. Войнов, председател на БЗС през далечната 1931 г.

„Покрай другото Зъболекарският съюз има за цел: Да се грижи за наученото усъвършенстване на членовете си; да следи развитието на Зъболекарството и посочва мерки за издигането му на подобаваща висота в страната.

... Всеки интелигент е длъжен да върви напред и даде нещо, както на народа си, така и на средата от която изхожда. Който няма амбиция да остави макар и слаба следа на общеползена дейност, той прекарва живота си или в дрямка, или в осъдителен, никому непотребен егоизъм. Той не е интелигент.

Дайте малко за съсловието си и за народа си за да получите всичко. Бъдете Соль земли.“

Емилия Караянева,
главен редактор на в. „ДентаМедика“

Д-Р КОНСТАНТИНОВ: В НРД ИМА МНОГО ХУБАВИ НЕЩА, КОИТО ГАРАНТИРАТ СИСТЕМАТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ ДА РАБОТИ БЕЗ ТРУСОВЕ

Националната здравноосигурителна каса вече ще плаща за преглед на мамограф за рак на гърдата и тест за рак на простатата. Те ще са задължителни и безплатни веднъж на две години за жените между 50 и 69 години и за мъжете над 50 години.

Националните рамкови договори за медицински и дентални дейности за 2011 г. са вече факт – на 29-ти декември 2010 г. те бяха подписани и от министъра на здравеопазването д-р Стефан Константинов. Преди него НРД за дентални дейности бе разписан от членовете на управителния съвет на НЗОК и представителите на Българския зъболекарски съюз.

Министър Константинов коментира, че разглежда новия НРД като едно ново начало, в което има много хубави неща. Като такива той посочи промените, заложи в Наредба 39 и в Наредба 40. „В Наредба 39, която е за профилактичните прегледи и диспансеризацията, знаете, че благодарение на здравната каса са включени две про-

цедури, за скрининг на рака на гърдата и за скрининг на рак на простатата“, отбеляза министърът. Като ново нещо той посочи наличието на 11 пътеки за ежедневно лечение. „Това, което отсъства и за което се говори, че е лошо, са цените и остойностяването. Все пак искам да ви кажа, че 185 пътеки са с увеличени цени от 294. Това е голям успех във време на криза. Друга пътека, за която винаги се е казвало, че е много недооценена през годините, това е лъчевата терапия с модерните линейни ускорители, които напоследък се откриват. Това е пътека 258, която има 312% увеличение. Като приоритет са увеличени цените на пътеките по педиатрия. Много тежки операции, които са били подценени и са били с пъти под цената си, са със завишени стойности“, заяви д-р Константинов.

Сред големите предизвикателства през следващата година министърът посочи уреждането на въпроса с 24-часовата работа на общопрактикуващите лекари.

РЕШЕНИЯ

на Управителния съвет на Българския зъболекарски съюз
(УС на БЗС) от 25.11.2010 г.

- Управителният съвет одобри предложените промени в Устава на Българския зъболекарски съюз с направените уточнения и допълнения. Предложенията за промени в устава да се внесат за приемане от извънредния конгрес на БЗС на 26 ноември 2010 година.
- Управителният съвет да направи предложение за решение пред извънредния конгрес на 26 ноември 2010 година и през следващата година резервът, който ще се сформира от сумата натрупана по Фонда за финансово подпомагане, отново да бъде 25 на сто.
- Управителният съвет одобри предложената програма за провеждане на извънредния конгрес на БЗС.
- Управителният съвет взе решение членовете на БЗС, които ще участват в коктейла по случай 105-годишнината на съюза, да внесат по 25 лева за участие.
- Управителният съвет взе следните решения във връзка с изпълнението на Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца 0-18 г. в България:
  - Изработване на лого, интернет-страница, постери и видеоматериали за популяризиране дейностите по програмата.
  - Разработване, издаване и разпространение на информационни и учебни материали за профилактика на кариеса чрез здравословно хранене, правилна устна хигиена и за профилактика на кариеса чрез силанизирани (запечатване) на дълбоки фисури и ямки.
  - Организиране и провеждане на годишен форум, насочен към профилактика и лечение на оралните заболявания и популяризиране на програмата.
  - Приема предложението на министъра на здравеопазването да се сключи договор за изпълнение на Програма - 2010 в частта си за повишаване нивото на информираност, като цялостното финансово обезпечаване на договора е за сметка на Министерството на здравеопазването.
- Управителният съвет избра контактна група, която да се занимае със случая, свързан с Асоциацията на денталните мениджъри в България в състав: д-р Николай Шарков, д-р Донка Станчева-Забуртова, д-р Иван Моллов, проф. Вера Крумова, доц. Снежана Топалова-Пиринска, д-р Светослав Гачев и д-р Даниела Андреева. Групата да се запознае с всички материали по случая. Контактната група и Асоциацията на денталните мениджъри в България да излязат с общо становище на страниците на в. „ДентаМедика“.

РЕШЕНИЕ

НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА БЪЛГАРСКИЯ ЗЪБОЛЕКАРСКИ СЪЮЗ ОТ 26.11.2010 Г.

- Управителният съвет на БЗС дава съгласие в групата, която води преговори с Националната здравноосигурителна каса по изготвянето и приемането на националния рамков договор да бъде включена д-р Петя Колева, която да заеме мястото на д-р Пламен Петров.

Д-Р НЕЛИ НЕШЕВА:

ИМА ГОЛЕМИ ПРОПУСКИ В ИНФОРМАЦИОННАТА СИСТЕМА НА НЗОК

След като 10 години се попълват едни и същи документи е много ясно и много добре се знае как да се попълнят документите

Ръководството на НЗОК прави ревизия на съществуващата информационна система на касата, съобщи по време на подписването на НРД 2011 в Министерството на здравеопазването управителят на здравната каса д-р Нели Нешева. Тя обяви, че се е установило, че системата е незавършена, въпреки че за нея са похарчени много средства. „Модулът „Контрол“, който е най-важният заложен момент в информационната система, не работи. Модулът „Контрол“ в тази голяма поръчка, която е била по Световна банка, е трябвало да бъде един от най-важните елементи. И не само той. Но разбирате, че при толкова много договорни партньори, 347 към касата, с толкова много пациенти, не е възможно да се обхванат всичките и да се обхване така добре дейността. Дори 10%

не можем да обхванем. По този начин, по който работи информационната система на касата на този етап, ние не можем да контролираме“, коментира д-р Нешева.

За следващата година в бюджета на касата има 7 млн. лв., предвидени за развитие на пациентско здравно досие, за усъвършенстване на системата за електронно отчитане на медицинската помощ, за осигуряване на по-висока сигурност за вътрешната мрежа и за внедряване на диагностично свързани групи.

Управителят на НЗОК обяви, че отчитането с помощта на системата трябва да става в реално време. „Отчитане в момента, в който пациентът постъпи. Така че дори да искаме субективно да го посетим от наши контролори по района, ние да знаем днес какви пациенти са в това

Членовете на Комисията за изготвяне и приемане на НРД по задължителното здравно осигуряване за дентални дейности: д-р Св. Гачев, д-р Петя Колева, д-р Георги Сойтариев, д-р Валентин Павлов при подписването на НРД в МЗ

лечебно заведение, на какво лечение, по каква пътека са, какви харчове следва да се направят, за да можем да ги проконтролираме. Защо контролът на този етап е само последващ, след като пациентът вече е напуснал лечебното заведение по документи. А след като 10 години се попълват едни и същи документи вие разбирате, че много ясно и много добре се знае как да се попълнят документите“, обясни тя.

Д-р Нешева отбеляза, че според нея заданията, които са дадени за информационната система, не са били правилните или проконтролирането на тяхното изпълнение не е вършено както трябва. „Това е било абсолютно недоглеждане и според мен грешка на досегашния начин на управле-

ние на касата. Предстои ни много работа по информационната система. Предстои ни отчитане в реално време. Предстои ни свързване на 26 различни софтуера, които работят на различни места в касата“, каза още тя. Оптимистичният срок е шест месеца за промяна и подобрение в информационната система на НЗОК. Приоритет е създаването на електронно досие на пациента, с което той също да може да контролира парите, похарчени за него. С това ще се сложи край на недооброствестното източване на касата и пациенти от Стара Загора, например, да се оказват с отчетени дентални дейности в Монтана, където никога не са стъпвали.

Членовете на Комисията за изготвяне и приемане на НРД по задължителното здравно осигуряване за дентални дейности: д-р В. Павлов, д-р Явор Голчев, д-р Борислав Миланов

ЛЕКАР ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА НА РК НА БЗС - 2010

Д-р Незабавка Стоянова Андреева, РК на БЗС-Перник

Д-р Иванка Стойчева Илиева-Манолова, РК на БЗС-Силистра

Д-р Валя Николова Хубчева, РК на БЗС-Добрич

Д-р Мариета Стефанова Дескова, РК на БЗС-Разград

Д-р Даниел Иванов Мишин, СРК на БЗС

Д-р Росица Стефанова Илева, РК на БЗС-Русе

Д-р Тания Иванова Сакалийска, РК на БЗС – София област

Д-р Костадин Владимиров Йорданов, РК на БЗС-Габрово

(Следва)

СПЕЦИАЛНА ПРОГРАМА ЗА ЗАКУПУВАНЕ НА КОМБИНИРАНА ВАКСИНА СРЕЩУ ХЕПАТИТ А И В TWINRIX ЗА СТОМАТОЛОЗИ (ЧЛЕНОВЕ НА БЗС)

Съгласно постигната договореност между ръководството на БЗС и ГлаксоСмитКлайн България, членовете на българския зъболекарски съюз могат да закупят комбинирана ваксина срещу хепатит А и В Twinrix от приложения списък с аптеки на преференциална цена от 48,00лв с ДДС/доза. **ВАКСИНИТЕ ЩЕ МОГАТ ДА БЪДАТ ЗАКУПУВАНИ ОТ ПОСОЧЕНИТЕ АПТЕКИ ОТ 1-ВИ ФЕВРУАРИ 2011 Г.**

Име на аптека	Населено място	Адрес	Телефон
„Ремедия“	Благоевград	ул. „Иван Михайлов“ № 18 (в Стоматологична п-ка - на самата главна улица)	073/37293
Денонощна аптека к-с „Славейков“ бл.1Б, партер	Бургас	к-с „Славейков“ бл.1Б, партер	056 881113
Денонощна аптека Лавър	Бургас	к-с. Меден Рудник, бл.117	056 852 852
Денонощна аптека Лавър 2	Бургас	к-с. Меден Рудник, бл.187	056 500400
Лилия Вангарова ЕООД	Варна	ул. „Ген.Колев“ 72	052 602560
Санита 98	Варна	бул. Вл. Варненчик 12	0896 880 301; 052/684981
Пандора	Велико Търново	бул.“България“ 2	062 628015
аптека Дифарм	Враца	ул.“К. Българията“ 4	092 66 51 03
Бдин М	Враца	ул.“Цар Александър Втори“, 12	094600933
Панацея Габрово	Габрово	ул. „Йосиф Соколски“ 23	801022
аптека Дентал	Добрич	Ул.“Д.Петков“ 5	058620224
Денонощна аптека Попова	Дупница	пл. Свобода	0888 525 668
Аптека Вита, Кърджали	Кърджали	ул.“П.Р.Славейков“ 1	0361 61657
Захариева	Кюстендил	до поликлиниката	0889 802 745
Юли Фарм	Ловеч	ул.“Търговска“ 58	068 600208
ДАР.	Пазарджик	ул.“2-ри Януари“ 19	898426616
Фарма Лек АД	Плевен	ул.‘ Васил Левски“ 74	888350337
Фарма Лек АД	Плевен	ул. „Георги Кочев“ 57	888350337
Фарма Лек АД	Плевен	ул.“ Вл.Бурмов“ 28	888350337
Сити Фарм	Пловдив	у. „Авксентий Велешки“ 32	032 392750

Аптека Поли, гр. Пловдив	Пловдив	ул.“Л.Каравелов“ 10	032 642787
Хигия	Разград	ул.“Симеон „ 1	084 62 23 11
Аптека М-фарма	Русе	ул.“Плиска“ 3, бл.Орфей	519302
Аптека М-фарма	Русе	ул.“Плиска“ 91, бл.Клокотница 1	
Аптека Еврика	Силистра	ул.“Симеон Велики“ 21Б	086 822188
Аптека „Медея“ Сливен	Сливен	ул.“Хаджи Димитър“ 39А	044 632203
Хабержа, гр. Смолян	Смолян	Бул.“България“ 2	
Медея Кондор	София	Младост 3, ул. Филип Аврамов, до бл. 344	0898 420 669
ЕТ М-Фарма М.Маринов	София	ул. Г.Софийски №30 - срещу стоматологичен факултет	952 6139
Нитфарм	София	адрес: ул. „Г.С.Раковски“ № 146 (до I-ва градска болница)	9860843
„Св. Мина“	София	жк. Люлин-9, ул. „Търново“ № 13 (до 12-то ДКЦ)	888251959
„Медея“-	София	жк. Обеля-2, бл.264 (до 30-то ДКЦ)	9343468
„Медея“	София	Разсадника, бул. „Стамболийски“ 233 (срещу 10-то ДКЦ)	9298135
Интерфарма - Ангелова и Ко КД Изток	Стара Загора	бул.“Цар Симеон Велики“, 135	042 647031
Интерфарма - Ангелова и Ко КД - I Частна аптека	Стара Загора	Ул.“Ген. Столетов“, 23	042 600930
Виталис- Търговище	Търговище	ул.“Трайко Китанчев“41	0601 64911
Аптека Ванчева	Хасково	Бул.“България“ 77	889229128
аптека Блажев Б1 - ЕТ Румен Блажев	Шумен	ул.“Васил Априлов“ 61	054800408
Аптека Бакалова	Ямбол	ул.“Търговска“ 62	046 669245

Профилактиката на вирусните хепатит А и В е от изключително значение сред специалистите по дентална медицина, тъй като те самите са изложени на повишен риск от инфекция по време на работа. Данните показват, че с увеличаване на годините практика в областта, както и при специалисти работещи с по-голям брой деца, инфектирането с НАV нараства пропорционално. Заразяването става основно от пациенти, посредством слюнка, кръв или слюнка с кръв (*The presence of hepatitis A antibodies in dental workers: A seroepidemiologic study* MALKА ASHKENAZI, D.M.D., GABRIEL CHODIK, M.P.H., MARK

LITTNER, D.M.D., HAVA ALONI, M.Sc. and YEHUDA LERMAN, M.D., M.P.H.) За съжаление хроничното носителство, безсимптомното протичане и дългия инкубационен период, допринасят за по-лесното разпространяване на вирусите на хепатит А и В. Както е известно, те са изключително издръжливи на външна среда; остават живи продължително време на високи температури и замразяване, а на стайна температура (30 градуса) HBV остава жив половин година! (*Клинична вирусология, 2006; Дундаров, Дундарова, Аргирова, Русев*) Употребата на ръкавици и други защитни средства като очила

и маски по време на работа, не намаля осезаемо риска от инфектиране на стоматолога от пациент с HBV, поради което препоръката за ваксинация срещу хепатит остава. (***JAMA 1988 May 6;259(17):2558-60 Reingold AL, Kane MA, Hightower AW Department of Biomedical and Environmental Health Sciences, School of Public Health, University of California, Berkeley.***) Twinrix е единствената в света ваксина срещу хепатит А и В. Тя осигурява по-добра защита срещу HBV при възрастни, в сравнение с приложение на моноваксините за повече от 10 години. Стандартната схема на имунизация се състои от 3 дози, поставени по схема 0-1-6 месец.

ХЕПАТИТ А НАСТЪПВА

СТАРА ЗАГОРА, ХАСКОВО И ПЛОВДИВ СА СРЕД ЗАСЕГНАТИТЕ

На всеки 5-7 години в България се постига насищане на неваксинирани. В случая със Стара Загора и Хасково вероятно става дума и за допълнително инфектиране от неясен източник. Местните хора в региона на Стара Загора и Хасково смятат, че заразата е тръгнала от консумация на бира, но официалните здравни власти не са го потвърдили до момента. 75% от болелите са мъже на възраст от 20 до 40 години, главно от български етнос. На всеки 100 открити пациенти с хепатит А има по още 400 недиагностицирани, пресметна д-р Атанас Мангъргов, началник на детското отделение в Инфекциозна болница в София. Нерегистрираните попадали най-често в графата на преуморените или повалените от грип, защото симптомите на заразата са грипоподобни. Много са версиите как тръгна настъплението на заразата. Появи се дори слух, че може да е виновна опасна бира в Хасково. “Не, не е така! Има такава заболяемост, защото има човешко фекално замърсяване в изобилие”, каза д-р Мангъргов. За съжаление често българите не си мият ръцете, след като са били в тоалетната. Така вирусът на хепатит А плъзна в страната - той се разпространява чрез фекалии. Нормалното за България е да се откриват по 50-60 случая на болестта седмично. А през последните 2 седмици на 2010 г. те са били по 270. През 2009-а болните

са около 2000 души, а 2010-а завършва с над 3000 болни, като ръстът е плавен (данните са на Центъра по заразни болести). По света 60% от болните са мъже, а 40 на сто жени. У нас 70% от пациентите са мъже, защото те не спазват добра хигиена и не си мият ръцете, категорични бяха лекарите. Лекарите и медицинският персонал в болниците, включително и този ви инфекциозните отделения не са ваксинирани срещу хепатит А на 100%. Ваксинирането няма контраиндикация. Само един от откритите с хепатит А 250 души в Стара Загора е ром, съобщиха от болницата “Проф. Стоян Киркович”. Заболели са и 16 ученици (затова тръгват проверки дали в тоалетните има сапун и топла вода), лекари, учители, футболист от “Берое”, един германец. Учудващо няма болни клошари. Над 170 вече са повалените в Хасково. Там инспектират водоизточниците, а пациенти се настаняват и в отделения извън инфекциозното. Заразените са на възраст между 20 и 40 години. В Пловдив в “Св. Георги” лежат 51 пациенти, девет от тях са деца на възраст до 9 г., каза д-р Андрей Петров, шеф на хепатологичното отделение. В 19 области на страната няма нито един заболял, според информация на МЗ. Е. Караянева

Първо Българо-Руско **ски** състезание

за **купа Хипократ**

златен спонсор: **NOVA RESEARCH - Италия**

с подкрепата на **БЗС**

Място на провеждане: к.к. Пампорово, писта СТЕНАТА /на плаца Студенец/

Време на провеждане: 18 февруари 2011 год. – 13:00 ч.

Участници: лекари по дентална медицина, дилъри на дентални продукти, производители на дентални продукти и техните семейства.

Много емоции, весело настроение, големи награди и добри приятели !

Заявки за участие и настаняване:

dentalextrême@gmail.com

0882 527 634 – Vivacom

0887 660 411 – M-tel

Цена: **0.00 лв.**

КОЙ ЛЕКУВА ЗЪБИТЕ НА ЛИШЕНИТЕ ОТ СВОБОДА

Всеки от лекарите по дентална медицина в затворите е достоен да бъде „Лекар по дентална медицина на годината“

Работих дълги години в Добрич като специалист - ортопед. След преместването ми във Варна работих като хирург. Наложих се няколко пъти при мен да бъдат доведени лишени от свобода. Сами разбирате, че те не могат да чакат в чакалнята с беззъбни на ръце. Аз поемах инициативата те да бъдат обслужени и в един момент, директорът на медицинския център, прати отговарящия за човешките ресурси на затвора във Варна при мен с предложението да работя при тях. Трябваше им зъболекар, който да покрива цялата дейност на зъбolenение. Зъболекарят в затвора е военизирано лице, което имаше някои положителни страни. В продължение на близо 9 години работих в системата на затворите. След навършване на 60 години ме съкратиха, защото според закона за МВР нямам право да работя след навършване на тази възраст. След шест месеца от администрацията на затвора отново ме потърсиха, защото изпитват огромни затруднения при зъбolenение на лишени от свобода. До 1989 г. лишени от свобода бяха ангажирани с работа, а сега те имат много време, четат, търсят си правата и изискват полагащото им се по закон. Буквално учат запетайките на закона и се чудят как да създават затруднения на персонала, като това поражда известно удовлетворение у затворниците. Някои от тях си служат дори със съдебни прийоми, за да могат да получат даже и финансова облага.

Много е тежка работата на лекаря по дентална медицина в затвора. Имам огромно папка пълна с жалби от лишени от свобода, пълни буквално с измислени глупости.

Д-р Джендов, Вие сте делегат на Извънредния конгрес на БЗС в Златни пясъци. Какво е Вашето впечатление от Конгреса? Вие използвате момента да поставите и наблюдавате въпрос за лекарите по дентална медицина, които работят в затворите.

Мисля, че всички колеги се отнесоха отговорно към Конгреса.

Хубаво е, а и е важно за съсловие, че бяха уважени колегите от отделните колегии на БЗС за принос в професията и съсловния живот. Наградата „Лекар по дентална медицина на РК на БЗС“ е и за отговорното им отношение към пациентите.

Гледайки награждаването на колегите се замислих за една малко група лекари по дентална медицина, които работят в местата определени за лишени от свобода, в затворите към Министерството на правосъдието. Трябва да бъде отчетен ежедневието риск, който поемат тези колеги, за който често не се замисляме и не знаем. Те работят с рисков контингент и с пациенти натоварени с особено рисков „психологически“ портрет.

В работата си с лишени от свобода лекарите по дентална медицина трябва да се съобразяват и със законовите разпоредби и постановки. Често пъти те са обект на неоснова-

Д-р Атанас Джендов, РК на БЗС-Варна

телни жалби от страна на лишени от свобода.

Колегите, работещи в системата на Главна дирекция изпълнение на наказания, заслужават особена съпричастност от съсловие и обществото.

Вече няма смъртно наказание, но как работите с пациент, който е с доживотна присъда без право на замяна?

Имам такива пациенти. Всеки от лишени от свобода изпитва респект, страх, след като влезе в затвора. На стола те сядат без беззъбни.

Вие въоръжен ли сте? Не знаете как ще реагира един закоравял рецидивист, например.

Не, зъболекарят на затвора не е въоръжен. Всичко е въпрос на психологически подход, на респект. Овлавяването на пациенти лишени от свобода се научава. Но аз излизам в пенсия, както споменах и затворът остава без зъболекар.

Кой, все пак може да направи нещо във връзка с денталното лечение в затворите?

Всички колеги се срещат с проблемни пациенти, има оплаквания, които се разглеждат от Комисиите по професионална етика. Някои от случаите се решават в полза на колегите.

В България има около 12-13 затвора, в които работят 20-25 колеги, които се пекат на този огън. Никой не го вижда това. В залеза на моята кариера бих искал да повдигна този въпрос, да ангажирам и Съюза чрез председателя на УС д-р Шарков. Ако Съюзът се ангажира с проблемите на колегите, това ще бъде огромен жест на благодарност към тяхната работа.

Моето предложение е да се издирят колегите, които са работили в системата за изпълняване на наказанията през последните 20 години. Тези хора заслужават една морална награда за труда, който упражняват в един свит и тежък контингент. В контингента на затворите гъмжи от инфекциозни заболявания. Има много наркомани, даже има повишена опасност и от болни от СПИН. Колегите се срещат ежедневно с тези опасности, но процентът е по-нисък.

Какво трябва да знаят вашите колеги, ако се наложи да лекуват лишен от свобода в кабинета си, извън затвора?

Може да бъде лекуван лишен от свобода, ако се заплати услугата в съответния кабинет.

Конвоирането натоварва бюджета на системата. Държавата се стреми да редуцира своите разходи. Не мога да бъде безучастен към това нещо.

Необходимо е поощрение към по-младите колеги, за да приемат те работа в подобна среда, каквато е затвора. Може би има колеги, които биха могли да работят в затворите като зъболекари.

Вие самият как приехте и се адаптирахте към работата в място за лишени от свобода?

Това беше голямо предизвикателство за мен. Мога ли да се справя и с това. Аз съм доволен от себе си.

Все пак, как респектирате затворниците?

Ще ви отговоря с една турска поговорка. Душата не иска нито чай, нито кафе. Душата иска сладка приказка. Кафето е само повод. Трябва да съумееш да стигнеш някак до болката им. Ако покажеш, че ти мислиш за пациента, че си загрижен за него – това върши работа.

Бил ли сте физически заплашван от затворник?

Не, не. Дори когато идва пациент от тежък коридор, например с доживотна присъда, той идва с охрана, но на стола му се свалят беззъбниците.

Разбира се, има система, с която веднага може да се алармира за проблем.

Мисля, че при добър подход няма опасност. Просто човек трябва да работи с душа.

Интервю на Емилия Караянева

РК на БЗС - Смолян Ви кани на една снежна приказка:

* * * * *

Дентална Академия РОДОПИ 2011			
18.02.2011 /петък/			
13:00 - 17:00	Ски състезание за купа ХИПОКРАТ	Пампорово, ски писта СТЕНАТА	0 лв.
22:30 - 24:00	Турнир по БОУЛИНГ	Пампорово, х-л Белмонт	0 лв.
24:00 - 06:00	Нощни СПА глезотии	Пампорово, х-л Белмонт	0 лв.
19.02.2011 /събота/ - Пампорово, х-л Белмонт			
09:00 - 10:25	Титаново - циркониеви импланти - перфектният избор за естетично имплантиране във фронта /лекция/	Dr. Regis Negre Франция	25 лв.
10:30 - 11:15	Анатомично послойно изграждане с Enamel + по метода на Dr. Lonenco Vanini /лекция/	Dr. Jana Dostalova Италия	
11:20 - 12:10	Heraeus Kulzer представя Diamond - нова концепция при композитите /презентация/	Мая Панайотова България	
12:10 - 13:30	Медицински и технологични тънкости при процедурите за избелване на зъби /клинична демонстрация/	д-р Иван Минчев България	
14:00 - 15:30 зала 1	Workshop - поставяне на импланти TBR върху фантомен модел и трансериране на отпечатъка.	Dr. Regis Negre Франция	45 лв.
16:00 - 18:00 зала 2	Workshop - поставяне на импланти Mirage върху фантомен модел и трансериране на отпечатъка.	Dr. Aldo Casti Италия	45 лв.
14:00 - 15:30 зала 2	Workshop - постигане на максимално естетичен ефект с продуктите на Heraeus Kulzer	д-р Румен Илиев България	45 лв.
16:00 - 18:30 зала 1	Workshop - екипна работа зъболекар-зъботехник при реализиране на индиректните възстановявания с Enamel+	д-р Ивайло Рибегин България	45 лв.
20 - 23.02.2011 /неделя-сряда/ - х-л Белмонт			
"Руски сезони в България"			
10:00 - 18:00	На Вашето внимание се предлагат интересни лекции по актуални въпроси на съвременната стоматология. Ние ще говорим за приложната психология и комуникация в стоматологичната практика, имплантология, ендодонтия и за много други теми.	д-р Венцислав Стоев д-р Иван Йовчев д-р Александър Мохов д-р Алексей Фролов д-р Ирина Дмитриенко д-р Татьяна Бунчева	800 лв. 6 нощувки със закуски и вечеря. Участие в семинарната програма

За заявки: rodopi.dental@gmail.com

0887 660411

0882 527634

ЕНДОДОНТСКО ЛЕЧЕНИЕ

ПЪЛЕН ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧЕСКИ КУРС В ЧЕТИРИ НИВА

Този курс е предназначен за общопрактикуващи стоматолози и обхваща всички съвременни аспекти на ендодонтското лечение. Всяко ниво е представено чрез лекционна част, демонстрация и практическа работа на участниците. Представени са съвременните технологични достижения в областта на оформянето на кореновите канали, химическата препарация, обтурация и релечение. Курсът следва основните насоки и изисквания на ендодонтската програма на Dental University of North Carolina at Chapel Hill.

I-во ниво 25 февруари 2011 г. /петък/ 10.00-17.00 ч.	Водещ: д-р Анатоли Атанасов	Обработка на коренови канали и машинно инструментиране. Ще бъдат разгледани основните принципи за правилна обработка на кореновите канали, а именно първичната ръчна обработка и създаване на гладък път. Припомнят се основните правила за правилна апекс-локация. Запознаване с никел-титановите ротационни пили и втора генерация NiTi сплав за машинна обработка. Системи за машинно инструментиране. Протоколи за работа. Разширение на апикалния диаметър според геометрията на канала и анатомичните му особености. Химична препарация на канала. Протоколи. Демонстрация на лектора под микроскоп. Практическа работа на участниците.
II-ро ниво 26 февруари 2011 г. /събота/ 10.00-15.00 ч.	Водещ: д-р Милен Димитров	Работа с кофердам. Предимства. Инструментарий. Методи за поставяне върху единичен зъб или цял квадрант. Демонстрация върху фантом. Работа на участниците.
III-то ниво 3 юни 2011 г. /петък/ 10.00-16.00 ч.	Водещ: д-р Анатоли Атанасов	Триизмерна обтурация на кореновите канали. Техники, материали и апаратура. Вертикална кондензация с гутаперча. Адхезивна техника за обтурация на кореновите канали – създаване на моноблок.
IV-то ниво 4 юни 2011 г. /събота/ 10.00-15.30 ч.	Водещ: д-р Анатоли Атанасов	Нехирургично релечение на кореновите канали. Класификация. Проблеми при релечението. Техники при релечение. Клинични казуси. Ендодонтска работа с ултразвуков апарат и ултразвукови накрайници. Работа с дентален микроскоп. Устройство на микроскоп. Изисквания. Практическа част върху релечение с увеличителни прибори.

За контакти и записвания: МБ Консулт – 02/958 1048, 958 1617 и 0885 039 823.

Максимален брой участници – 10.

www.mbconsult2000.com

НАМЕРИХМЕ УСТОЙЧИВ АЛГОРИТЪМ ЗА ПРАКТИКИТЕ

Намаляха оборотите на денталните търговци и те вдигат цените за компенсация

Записа: Е. Караянева

Д-р Роза Стоянова, лекар по дентална медицина с две специалности, едната от които по хирургия. Завършила е ФДМ-София. Член на РК на БЗС - Велико Търново. 20 години е работила в бившата Окръжна стоматологична поликлиника, преминавайки през всички нива от ординатор до завеждащ отделение и главен лекар на поликлиниката. Моето амплуа е да бъда лечител, поддържайки тесен контакт с пациентите, казва за себе си д-р Стоянова.

От 1998 г. работи само частна практика. В началото практиката ѝ е само хирургична, но с течение на времето, поради естеството на работата и желанието на пациентите преминава в поливалентна с акцент хирургия.

На база общо помещение работи на едно място с други двама свои колеги с индивидуални практики. Редом с тях е и зъботехническа лаборатория. Денталните кабинети се намират в търновския квартал Зона В.

Д-р Стоянова, бихте ли разказали как е организирана вашата практика? В делничен ден виждам пациенти при Вас и д-р Милен Цачев, с когото работите кабинет до кабинет.

Желанието на колегите, които работим тук е да бъдем адекватни на търсенето на пациентите. На тази база имаме лаборатория, работим и с външни лаборатории. Ние правим цялостен план на лечение на пациентите и създаваме условия това да стане тук. Веднъж спечелили доверието на пациента, той има желание да започне комплексно лечение – хирургия, тера-

пия, ортодонтия. Не на последно място ние се грижим за профилактиката в областта на денталното здраве на пациента, но строго индивидуално.

Вие сте изкушена от познанието за психичните процеси при лечението, от различните духовни практики. Как прилагате това познанието в денталната практика?

Колегите, с които работя тук виждат в лицето на пациента неговата индивидуалност, нещо което често се забравя. Индивидуален подход за всеки пациент, след оценка на неговите психо-физически качества. След това идва ред на човешкото отношение към отделната личност.

Аз съм се занимавала с източни методи на лечение, с алтернативна медицина, с психология и това ми е от полза в над тридесетгодишния ми трудов стаж.

Как избирате курсовете, които да посещавате? Част от лекциите за лекари по дентална медицина са с откровена търговска насоченост, а някои от добрите продавачи прилагат и подсъзнателни техники и внушения.

Опасността е за по-младите колеги, но всеки един от нас е поел, избирайки тази професия огромна отговорност. Рисковете с нови неща трябва да бъдат премерени.

Бихте ли казали, как определяте професионалната общност на лекарите по дентална медицина.

Общността е нещо задължително. Ако не сме в общност ние не можем да решим собствените си проблеми, а и проблемите на пациентите. Голям плюс, е че съществува общността на стоматолозите. Общност, която работи за собственото си израстване и ми дава

Д-р Роза Стоянова

увереност, че аз не съм сама. Тя ми дава възможност лесно и открито да контактувам със себеподобните си, дава ми стабилност.

Аз ценя нашата малка дентална общност в Търново.

Радвам се, че начело на нашия съюз стоят умни, хора, които мислят за организацията, за развитието на професията. Имам предвид и детското заболяване и профилактиката. Ние, разбира се, всеки ден правим своята профилактична програма. Общият фон на стоматологичното здраве не е добър,

говоря за региона. Не трябваше да се закриват училищните кабинети, докато нямаме нова работеща структура.

Имате ли отлив на пациенти, заради кризата?

Не, но се съобразяваме с доходите на пациентите.

Намалили сте цените?

Не, но не сме ги и увеличили във времето. Поддържаме готовност да дадем алтернатива с по-ниска цена, която би решила проблема в момента.

А, цените на материалите?

Смятам, че в последните месеци денталните търговци вдигнаха цените без логично обяснение. Всекидневни неща като амалгамата, живака, анестетици, всичко това което масово се използва се вдигна като цена. Мисля, че това са комерсиални неща, защото намаля оборотът и те така компенсират печалбата. Това е елементарно обяснение, но мисля че е работещо. В нашите практики няма отлив, но като цяло за града, за региона смятам, че има намаление на пациентите.

— КАКВО ДА СЕ ПРАВИ —

Д-Р ПЕТЪР ТОДОРОВ, РК НА БЗС-РУСЕ:

ЛЕЧЕНИЕТО Е СКЪПО ЗА НЯКОИ ОТ ПАЦИЕНТИТЕ И ТЕ ГО ПРЕНЕБРЕГВАТ

Много колеги, които не са
работили с деца работят с училища

Д-р Тодоров, бихте ли се представили. По специалност съм хирург, занимавам се с малка хирургия.

Вие практикувате в Русе, а от БЗС алармират, че специалистите, по-точно хирурзите в региона намаляват драстично. Какво е Вашето мнение?

Самата наредба за следипломна специализация не е адекватна в момента. Няма как човек да се откъсне от практиката си и да започне да специализира. Въпреки това в момента двама колеги специализират. Перспективата е лоша – няма да има хирурзи в региона, но да се надяваме, че ще се

възроди специализацията. Има и нещо друго. Например, все още в Русе има 20 детски лекари по дентална медицина, но те не работят тясно специализирано както преди.

Вие сте с многогодишен опит. Каква е заболеваемостта в момента?

Дълги години съм работил и в селска здравна служба и в селски здравен участък. До средата на 70-те години до половината от един клас ученици бяха със здрави зъби. Докато в момента трудно се намира дете със здрави зъби, било то млечни или постоянни. При възрастните не намирам някаква особена патология,

освен че лечението е скъпо за някои от пациентите и те го пренебрегват. Това е огромен проблем. Без лечение се стига направо до хирурга.

Профилактиката и наблюдението сред подрастващите след отпадането на училищните зъболекари липсва. Стресовият живот, който се води напоследък оказва своето негативно влияние.

Какво липсва на БЗС, за да бъде още по-полезна на своите членове? Какво може да направи организацията за тях?

Мисля, че доста работа се върши. Със следипломната квалификация, например.

Д-р Вера Тодорова
и д-р Петър Тодоров,
РК на БЗС-Русе

Д-Р ВЕРА ТОДОРОВА, РК НА БЗС-РУСЕ:

МНОГО НЕЩА СЕ ИЗКРИВИХА ОТКАКТО НЯМАМЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Профилактиката в зъболечението не е наше откритие. Много неща се изкривиха откакто нямаме специалисти. Много от колегите, които никога не са работили с деца работят сега по училищата. Изпускат се неща, които после водят до ортодонтични аномалии, до сериозни последващи проблеми за оралното здраве.

Трябва да има нормативна регулация. Колегите, които работят по училищата трябва да имат адекватна специалност, да бъдат със специалност по

детска дентална медицина, поне да са работили определено време в структура, която е лекувала деца. През годините много колеги останаха без специалност. От 1990 г. никой в нашия град не е придобил специалност по детска дентална медицина. Тези, които имат специалност, пък се оказва, че имат по-малко работа с деца.

Здравната култура на населението е под всякаво ниво. Никой няма да отиде на орталмолог ако го болят ушите, но децата масово ходят на зъ-

болекар там, където отиват родителите. Здравната каса дава добри условия за лечение на деца и ако децата наистина се лекуват, няма да е тежко положението по-късно, но децата масово не се лекуват. Преди родителите нямаха ангажимент да следят за денталното здраве на децата си, защото имаше училищен зъболекар. Това води до един порочен кръг. Търси се лечение, когато има болка. Има над какво да се замислим като състояние, като лечители по отношение на лечебните дейности при децата.

КАБИНЕТИ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА Д-Р МАРИЯНОВИ

Емилия Караянева

Казват, че една снимка заменя сто думи. За новия дом на Кабинетите по дентална медицина д-р Мариянови думите са излишни, защото там всичко е заело своето място и няма необходимост от излишества.

Собствен дизайн, отговарящ на почерка на всеки един от тримата лекари по дентална медицина от „клана“ Мариянови - д-р Анета Мариянова, д-р Ирина Мариянова и д-р Мартин Мариянов. Каква е връзката между тях се досещате. Те са майка, син и снаха, всички лекари по дентална медицина с практика в гр. Перник.

Дизайнът, естетиката и най-вече функцията на кабинетите и съпътстващите ги помещения са впечатляващи. В чакалнята има достъп до wi-fi,

простор и съвсем по Фън Шуй, голям аквариум за релакс. Цветята, поставени в дизайнерски кашпи са доносени с много желание от Гърция. Ре-дизайнът им и адаптацията за пациентската чакалня е дело на д-р Анета Мариянова.

Рентгенът присъства в обособено помещение, както и стерилизационната. Денталните юнити са от ново поколение, оборудвани с необходимата периферия. С особено внимание към нуждите за активно практикуващите е стаята за обсъждане на случаите и почивка на персонала. Малко практики могат да се похвалят с такива помещения, които освен за колективния дух спомагат и за предпазване от професионалното „изгаряне“, от което не са пощадени много от лекарите по дентална медицина.

На добър час на д-р Мариянови!

Д-р Мариянова

ITI STUDY CLUB ОТКИ ВРАТИ И В СОФИЯ

ITI дава 20 едногодишни стипендии на млади специалисти по орална имплантология от цял свят

Васил Христов

На 10 декември 2010 година в София беше официално открит ITI Study Club – Sofia. Събитието е уникално по няколко причини. За първи път в България се представя най-авторитетната световна неправителствена организация в областта на оралната имплантология.

Международният екип по имплантология (International Team of Implantology) е най-голямата неправителствена организация в световен мащаб, която възлага и финансира научни изследвания в областта на оралната имплантология, както и свързаните с това области и има водеща роля в продължаващото обучение по стоматология. ITI подкрепя бъдещето на областта, чрез 20 едногодишни стипендии, които се връчват ежегодно в подкрепа на развитието на млади специалисти по орална имплантология от цял свят. Освен това пряко финансира провеждането на обучение по имплантология в голям брой утвърдени университети по целия свят.

Целта на клуба е да създаде мрежа за обмен на знание, която да бъде в полза на българските лекари – специалисти в областта на оралната медицина.

Оралната имплантология е най-бързо развиващата се дял от денталната медицина. Българските лекари по дентална медицина, които винаги се стремят да предлагат на пациентите си качествено лечение, съобразено с най-високите световни стандарти в областта ще имат уникалния шанс да се възползват от преимуществата, които дава членството в клуба.

Международният екип за имплантология (ITI-International team of Implantology) обединява специалисти по целия свят от всички области на оралната имплантология. Като независимо

академично сдружение, тя активно насърчава работата в мрежа и обмен между своите членове. Членовете на международния екип, които сега са повече от 8000, редовно споделят своите знания и опит от практиката, научните изследвания и клинични опити

по време на срещи, курсове и конгреси с цел непрекъснато подобряване на методите за работа.

През април 2010 година на уникален форум в Женева посетен от над 4000 орални имплантолози от цял свят, Международният екип по имплантология (ITI-International team of Implantology) отпразнува своята 30-та годишнина. Основаната през 1980 г. от малка група мечтатели организация, под ръководството на проф. д-р Андре Шрьодер и д-р Фриц Щрауман, бързо се превръща в основен стълб за динамичното развитие на оралната имплантология в световен мащаб.

По време на тридесет годишното си съществуване, Международният екип по имплантология (ITI-International team of Implantology) се утвърди като организация основаваща дейността си на научна строгост, съчетана със загриженост за благополучието на пациентите.

Организацията се фокусира върху развитието на правилни протоколи за работа подкрепени от обстойни клинични изследвания и проследяване на дългосрочните резултати.

Откриването на ITI Study Club – Sofia събра на едно място десетки от най-добрите орални имплантолози в България и за пореден път доказа, че българските специалисти следват най-добрите практики в своя професионален път. Нещо, което е не само въпрос на престиж, но и сигурно доказателство за висок професионализъм и отговорност към пациента.

ТЪРЖЕСТВЕНО ЧЕСТВАНЕ НА 105- ГОДИШНИНАТА НА БЗС

Отец Мина от храма „Света Неделя“, който освети паметната плоча на мястото, където е създаден БЗС преди 105 г.

Присъстващите аплодират изпълнението на колегите си от „Граоводонет“. На преден план: д-р В. Михова, д-р Б.Миланов, проф. Филчев и доц. Рашкова от ФДМ-София

Д-р София Буджева благодари на организаторите на честването

Д-р Л. Джуркова, първокурсничката от ФДМ-София Виктория Иванчева, д-р Юра Пандушева, д-р Нелия Михайлова

Д-р Велев и двете му дъщери, също лекари по дентална ледицина

Танцьорите от „Граоводонет“ увлякоха в кръжно хоро присъстващите в залата лекари по дентална медицина и гости

Д-р Е. Станков изпълни арията на Каварадоси от операта „Тоска“ на Джакомо Пучини

105 ГОДИНИ ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИЯ ЗЪБОЛЕКАРСКИ СЪЮЗ

ВЕКЪТ НА ЗЪБОЛЕКАРИТЕ

Продължение от бр.11, 2010 г.

Борбата е продължила и по-нататък, когато се появява и депото на Фархи-Леви, което също е било принудено да фалира „... защото за гордост на нашето съсловие не може да не се признае, че ние зъболекарите имаме особена привързаност към общите си дела“.

Години по-късно, през м. декември 1921 г., е публикувана забележителната статия на Минчо Стоянов, озаглавена «Кооперацията като професионален културен институт». „... Трябва да се подчертае, че само при съществуването на кооперацията ще продължи да се издава единичнотнаше списание, което дава живот на цялата професия. Без него ние зъболекарите в България губим най-мощния си защитник и просветител“ пише Минчо Стоянов и мечтае за клубно помещение, „... което може да се реализира само при съществуване на кооперацията. А тази мечта е тъй близка!“.

Трогателни са съневиденията на този наивен представител на нашето съсловие, който не пропуска да си пожелае „... отворяне на библиотека с читалня“, като не забравя да прибави към библиотеката и зъболекарски музей. „... Кой от нас би могъл да оспори необходимостта от зъболекарски музей?“ пита Минчо Стоянов знаейки, че българските зъболекарски дълбоко съзнават необходимостта от културно развитие на своето съсловие.

СПИСАНИЕ НА ЗЪБОЛЕКАРСКИЯ СЪЮЗ. На този

конгрес е било взето решение за издаването от 1911 г. на месечно научно популярно списание на Съюза, което да бъде наименувано „Зъболекарски преглед“.

БИБЛИОТЕКА НА ЗЪБОЛЕКАРСКИЯ СЪЮЗ. Фридрих Фламих е подарил своята научна литература, като с това е поставил началото за основаването на зъболекарска библиотека. По-късно зъболекарката Мария Гудева, която е владеела френски, немски и английски и е била активен сътрудник на „Зъболекарски преглед“ и член на редакционния съвет на списанието, е подарила цялата си научна литература на библиотеката. Съхраняването на всички тези книги е било поверено на новоизбраната библиотечарка г-ца П. Ачкова.

ЗЪБОЛЕКАРСКИ МУЗЕЙ. Началото е поставено от Фридрих Фламих, който подарява на Българския Зъболекарски Съюз инструментите си и някои редки археологически находки като с това поставя началото за основаването на зъболекарски музей. Това начинание обаче е останало само като добро пожелание, тъй като по време на войните, експонатите са били загубени, вероятно унищожени при бомбардировките над София през 1944 г.

Опити за основаване на зъболекарски музей са извършвани и в провинциалните дружества. Пловдивските зъболекарски са взели решение за създаване на музейна сбирка след като на едно заседание на дружеството през м. октомври 1929 г. са били демонстрирани редки зъбни аномалии.

Идеята за създаване на музей беше подета отново след години, когато Деканският съвет на Стоматологичния факултет в София одобри инициативата на ръководителя на Бюрото за научна стоматологична информация д-р Иван Боснев и взе решение да възложи на него изпълнението на тази задача.

Не мога да припиша единствено на себе си заслугата за създаването на този великолепен и скъпо струващ музей, тъй като отправеният от мен апел за създаването му беше подет с ентузиазъм от колегите от цялата страна, много от които оказаха активна подкрепа в събирането на материали от историята на

зъболекарската наука и практика у нас. Дейно участие взеха и сътрудниците на Бюрото, както и участниците в ръководения от мен кръжок по история на стоматологията.

За съжаление, когато работата беше достигнала до своя завършек трябваше да се убедя, че въпросът „... Кой от нас би могъл да оспори необходимостта от зъболекарски музей?“ е бил зададен с основание от Минчо Стоянов. Наистина се намериха хора, които не само попречиха за осъществяването на тази благородна идея, но по време на моето десетгодишно отсъствие от страната след 1989 г. са разграбили значителна част от материалите на експозицията. Открадната е била и бормашината от първия зъболекарски кабинет, принадлежащ на семейство Сенкови, който с голям труд беше открит и пренесен в Стоматологичния факултет. Тази стара бормашина от края на деветнадесети век никога не би могла да проработи, но независимо от това негодникът я е отнесъл.

ПЕТИ КОНГРЕС

V Конгрес на Български Зъболекарски Съюз се е състоял от 26 до 29 юни 1911 г. в една от аудиториите на университета с участието на 34 делегати.

Заседанията са били открити с приветствено слово от Никола Бананов, след което е бил конституирано конгресно бюро в състав: председател – Никола Върбанов, подпредседател – Братован Братованов и секретари Атанас Козаров и Страшимир Каранов.

УЧИЛИЩНО ЗЪБОЛЕЧЕНИЕ. Изключително важно събитие в дейността на Българския Зъболекарски Съюз е включване-

то за първи път в дневния ред на V Конгрес на въпроса за необходимостта от осъществяване в нашата страна на училищно зъбо лечение. Минчо Стоянов изнася обстоен и аргументиран доклад на тема „Зъболекарската помощ в училищата“, в който се казва: „... У нас въпросът за изследванията на зъбите у учениците едва сега се повдига. През настоящата година (1911) министърът на народното просвещение направи първа стъпка в това отношение като назначи пет души зъболекари при софийските гимназии и прогимназии, които да изследват зъбите на учениците и да дават безплатна лека помощ на бедните ученици“.

След като представя подробни таблици за състоянието на зъбите на учениците от извършените масови прегледи, авторът стига до заключението:

1. Повреждането на зъбите е взело размер на обществена епидемия както в първоначалните училища, така също и в прогимназиите и гимназиите.

2. За борба срещу тая обществена епидемия е необходима колективна грижа от страна на държавата и на общините.

3. Тая грижа трябва да бъде изразена в основаването на безплатни зъболечебници за основните училища, прогимназиите, гимназиите и университета.

Никола Грънчаров, изтъкнат деятел на Българския зъболекарски съюз е положил големи усилия за установяване на разпространението на кариеса сред уче-

ниците от основните училища.

На 10 ноември 1911 г. представители на Управителния съвет на Българския Зъболекарски Съюз са посетили инспектора на училищните лекари и са връчили писмено изложение за необходимостта от училищни зъболекари в основните училища, в прогимназиите, гимназиите и университета. Инспекторът д-р Тончев е отговорил, че министерството на народното просвещение напълно споделя искането на Съюза и е пристъпило към реализирането му (макар и частично поради ограничени финансови възможности) с назначаването на двама училищни зъболекари – един за учениците и втори за ученичките.

Единият от зъболекарите е Михаил Елмазов, назначен за зъболекар в Първа мъжка гимназия в София, който през м. февруари 1912 г. предлага на Министерството на просвещението проекто-правилник за дейността на училищните зъболекари. В скоро време се е очаквало назначаването на зъболекари и в училищата във Варна, Русе и Пловдив, а са били получени уверения от тогавашния министър на народното просвещение за назначаването на зъболекари във всички гимназии в страната. През 1914 г. месечното възнаграждение на училищните зъболекари е възлизали на 100 лева.

Няколко години по-късно „... от 1 октомври 1920 г. се уволюват по бюджетни причини всички училищни лекари и зъболекари“ – както съобщава съюзното списание.

След този конгрес, от м. септември на 1911 г., започва издаването на списание „Зъболекарски Преглед“ с годишна такса от 10 лева.

Следва

ОЩЕ ПОЗДРАВИТЕЛНИ АДРЕСИ ЗА 105-ГОДИШНИНАТА НА БЗС:

- БСП
Сергей Станишев
Председател на НС на БСП
Председател на ПГ на Коалиция за България
- Медицински университет – Варна
Проф. д-р Анелия Клисарева
Ректор
- Факултет по дентална медицина, МУ – Варна
Доц. д-р Цветан Тончев

- Декан на ФДМ
- Университетска акушеро-гинекологична болница „Майчин дом“
Доц. д-р Виктор Златков
Изпълнителен директор
- УМБАЛ „Света Анна“ – София АД
Д-р Д. Димитров
Изпълнителен директор
- Заместник-министър на здравеопазването
Десислава Димирова

Сборната формация „ГравовДент“- районна колегия на Български зъболекарски съюз – гр. Перник, в която участват: д-р Людмила Илиева, д-р Незабавка Андреева, д-р Валентин Павлов, д-р Венета Павлова, д-р Анета Мариянова, д-р Светлана Григорова, д-р Лозина Узунова, д-р Йорданка Седефчева, д-р Михайлова и съпрузите на д-р Марианова и на д-р Илиева – г-н Богдан Марианов и г-н Румен Стефанов.

Снимки от тържественото честване на 105-годишнината на БЗС можете да намерите в сайта на БЗС на адрес www.bzs.bg

ОТНОСНО ДИАГНОЗОТА И ЛЕЧЕНИЕТО В ПАРОДОНТОЛОГИЯТА – ЛАЗЕРИ, ХИМИОТЕРАПЕВТИЦИ И НАПРАВЛЯВАНА ТЪКАННА РЕГЕНЕРАЦИЯ

Dentalcompare, 11. 2010
Dr. Robert Pick,
Dr. Peter Shatz

Пародонтологията непрекъснато претърпява интересни промени както в областта на научните, така и в практическите си насоки. Напредъкът при биологията, технологиите, различните процедури и материали драматично влияе върху методите на диагностиката и лечението на пародонталните заболявания, а е установено, че пародонталните заболявания представляват хронични деструктивни орални инфекции, с широк обхват от манифестации при различните индивиди.

Стимулирането на иновациите в областта на пародонтологията е свързано с все повече нарастващите данни, свързващи пародонталното здраве с широките обхвати от други придружаващи условия - от травмата и диабета до родените с ниско тегло преди термина си бебета. Една от най-дискутираните теми, касаещи връзката перо/системни заболявания, бе обсъждана през януари 2009 от двете редакционни колегии на списание Journal of Periodontology и American Journal of Cardiology, а резултатите от обсъждането бяха публикувани и в двете списания през пролетта на 2009г.

Резултатите от тези публикации показват, че тази тема обичайно генерира повече въпроси, отколкото отговори. Понеже съществува пълен консенсус относно връзката и необходимостта от партньорство между хуманните лекари и лекарите по дентална медицина в техните общи усилия, не съществува необходимост от бързи отговори относно причините, предвидимостта и препоръките при ежедневната диагностика и лечение. Съществува необходимост обаче от дефинитивни отговори и създаването на пародонтален протокол.

Авторите на настоящата статия – д-р Роберт Пик и д-р Петер Шатц, занимаващи се ежедневно с дентална практика и същевременно известни изследователи в тази област, споделят своите наблюдения и опит за тази вечно търпяща промени дисциплина.

ДИАГНОСТИКА

Настоящите стандарти за оценка на риска и откриване на заболяванията комбинира така наречените сигурни и точни техники (tried-and-true techniques) (такава като ръчно-то сондиране) с внушителния брой налични съвременни тестове, като бактериални и генетични анализ, както и с високотехнологичните методи за образна диагностика.

«Бактериалните посевки и изследването на възпалението, съответно биомаркерите на възпалението, които индицират чувствителността на заболяването, направиха значителна разликата при нашата възможност не само да диагностицираме и да определим тежестта на пародонталното заболяване, но и да определим със сигурност риска за пациента» - отбелязва д-р Шатц.

«Както понастоящем диагностицирането ни е различно от това, което сме правили преди 20 години, то след нови 20 години то отново ще бъде различно. Някои неща обаче остават константни при диагностицирането на пародонталните заболявания. От друга страна обединяването на някои сигурни, традиционни клинични данни дават най-добрата информация при поставянето на правилната диагноза и естествено се отразяват върху коректното лечение по-късно» - казва д-р Пик.

ТРАДИЦИОННИ КЛИНИЧНИ ДАННИ ПРИ ДИАГНОСТИЦИРАНЕТО

Диагностични серии от радиографии (20 или 21 серии FMX) на цялата уста

Тези серии използват малките филми номер 1, които се прилагат в предния сектант. Ако вече сте използвали тези малки филми никога не бихте се върнали към филми номер 2.

Подобрението на диагностичното качество е огромно!

Понастоящем ние вече разполагаме с дигитални изображения, които ни позволяват да обръщаме изображението в различни посоки, да променяме плътността му и т.н., всичко което би ни помогнало при поставянето на диагнозата. Съществуват обаче все още аргументи в полза на традиционните аналогови филми, защото при тях може да се постигне по-голямо качество при диагностиката отколкото с дигиталните радиографии.

Диагностично сондиране на цялата уста

с помощта на пародонтална сонда. Това като манипулация съвсем не е трудно за извършване и въпреки това не се прави в много от денталните практики като част от цялостното изследване на оралната кухина. Извършвайки това е все едно да отидеш при специалист вътрешни болести и той да не ти измери кръвното налягане.

Данните от сондирането ще ви дадат степента на сондираната дълбочина, която ще спомогне за установяване на клиничната топография и от нея – степента на заболяването.

При сондирането могат да се установят също евентуално наличие на кървене или гной. Би могло също така при сондирането да се открият области на отворени фурукации. Могат да се измерят също загуба на атachment и степента на евентуална рецесия.

Тестването на мобилността е много важно при установяване на стабилността на зъбите.

Събирането на диагностични данни продължава след това с интра- и екстраорални изследвания, включително и на TMC.

ЛЕЧЕНИЕ

Понастоящем ние разполагаме със забележителен обхват от терапевтични опции, които не съществуват само от последните няколко години: химиотерапевтици (антибиотици, хлорхексидин), лазери за обработка на меките тъкани, лазери за хирургични манипулации, направлявана тъканна регенерация, богата на тромбоцити плазма, рекомбинантни растежни хормони (r-BMP, rh-PDGF), и още редица други средства. Д-р Шатц отбелязва: „Бактериалният „мениджмънт“ е ключът към контрола на ранната прогресия на заболяването. Всяко едно лечение, свързано с механичната плака и контрола по отношение на зъбния камък може да подобри клиничния изход”.

Д-р Пик също е съгласен с това становище и допълва: „Според мен специалността пародонтология изглежда е с най-голям напредък при лечението на която и да е област от денталната медицина. Днес при пациенти с гингивална рецесия, без отворени гингивални пространства, и без значение на степента на рецесията, използвайки субепителни съединителнотъканни присадки, които можете да видите на снимките (Фиг. 1 - 4), ние можем напълно да покривем оголения рецесирания зъбен корен като постигнем близко до перфектното тъканно преливане. И дори по-късно е трудно да се каже къде са били поставени присадките. Нещо повече, нараняванията върху небцето могат да изискват много малка инвазивност, особено в сравнение с използваната по-рано свободна меко-тъканна присадка, която оставя рана, нарастваща след вторично заздравяване”

„Лазерите могат да „убият“ бактериите и да се осъществява сръзване на тъкани, но с тяхна помощ могат също така да се създават и други благоприятни странични ефекти, такива като хемостазата.” Подчертава д-р Шатц. „В края на краищата, лазерите представляват едно друго средство, както ръчните инструменти, ротационното инструментариране, ултразвук, пиезо-електро ефекта и химиотерапевтиците. Стандартът на денталните грижи е при дефинирането степента на необходимото благоразумие и внимание на извършващия манипулациите. Той се базира на изхода от лечението и изпълнението на процедурите, а не на това какви инструменти и средства са били използвани при лечението.”

Друг чудесен диагностичен способ и след това лечение е използването на САТ скенирането и 3D изображението при планиране на лечението и поставянето на дентални имплантати. Всеки един случай е различен и изисква различни диагностични фактори, но най-общо пациентът се изпраща за СТ скениране и след това изображението се вкарват в компютъра, използвайки полезни за целта софтуери (такава като DentaScan за SIMPLANT). По този начин лекарят по дентална медицина би могъл да извърши „виртуална хирургична намеса” на компютъра върху рентгеновите снимки. И вече след като подходящите за фиксиране елементи „се поставят” правилно в съответната челюст, изображенията могат да бъдат запазени и изпратени с цел получаване на хирургично напътствие, което би ви позволило да поставите перфектно имплантатите в челюстта, повтаряйки точно това, което е било направено във фазата на планирането.” казва д-р Пик.

ЛАЗЕРИ

И двамата автори оценяват стойността от използването на денталните лазери в пародонтологията (естествено при тяхното подходящо приложение), но и двамата признават, че тези своеобразни инструменти имат и своите ограничения при използването и могат да бъдат преескомпирани от търговците на дентални продукти.

„Лазерите могат да „убият“ бактериите и да се осъществява сръзване на тъкани, но с тяхна помощ могат също така да се създават и други благоприятни странични ефекти, такива като хемостазата.” Подчертава д-р Шатц. „В края на краищата, лазерите представляват едно друго средство, както ръчните инструменти, ротационното инструментариране, ултразвук, пиезо-електро ефекта и химиотерапевтиците. Стандартът на денталните грижи е при дефинирането степента на необходимото благоразумие и внимание на извършващия манипулациите. Той се базира на изхода от лечението и изпълнението на процедурите, а не на това какви инструменти и средства са били използвани при лечението.”

„Аз съм пристрастен към денталните лазери като съавтор на издадената от Quintessence книга „Лазерите в денталната медицина”/Lasers in Dentistry/” отбелязва д-р Пик. „Мисля, че лазерите трябва да извървят дълъг път! Определено съм съгласен с това, но извън това съществува и много погрешен маркетинг, свързан с тях. Когато обаче лазерите се прилагат там, където те биха били най-добрият и подходящ инструмент, то просто не съществува по-добро хирургично средство от тях!”

„Например при случаи, където трябва да се отстрани максиларния френулум в срединната линия, лазерът би бил най-подходящ, защото с него това би се извършило най-добре в сравнение с която и да било друга хирургическа модальност, която съществува. При тази манипулация не се наблюдава никога кървене, нито по време, нито след хирургичната намеса, никакво подуване, не се използват шевове, не остават белези и няма болка след хирургичната намеса. Не може да се отрече превъзходството на тези предимства.” казва д-р Пик. „Напоследък наблюдаваме някои факти, свързани с лазерите, използвани при направляваната тъканна регенерация. Първите резултати са добри и изглеждат обещаващо, но са необходими още много научни изследвания в тази насока. Аз винаги твърдя, че в бъдеще лазерите ще бъдат широко използвани не само в областта на пародонтологията, но и в денталната медицина като цяло”.

УПРАЖНЯВАНЕ НА ПАРОДОН- ТОЛОГИЯ В ОБЩАТА ПРАКТИКА

Общопрактикуващите лекари по дентална медицина все повече предлагат манипулации, свързани с меките тъкани и периодонциума, които исторически погледнато са били винаги домейн на специалистите. Позовавайки се на типично по-комплексни и с хирургическа насоченост случаи (особено случаи с поставяне на имплантати) понастоящем при общопрактикуващите лекари по дентална медицина се наблюдава повишаване на натовареността им със случаи, нуждаещи се от несложна пародонтална терапия. Д-р Шатц е на мнение, че пародонталната терапия в практиките на общопрактикуващите лекари по дентална медицина води до „осигуряване на по-добри грижи за нашите пациенти, по-добра диагностика и по-добро лечение. Повишаването на обслужването на пациенти с пародонтални заболявания в общите практики може да доведе също така и до повече изпращане на пациенти с по-комплексни заболявания и с по-сложни и напреднали случаи към специалисти

пародонтолози. Единственото възращение е, че общопрактикуващите лекари по дентална медицина трябва да включат допълнителната оценка на отговора към третирането на меките тъкани, както и препоръките за последващата терапия, ако е индицирана такава разбират се.”

Д-р Пик допълва отново – „Естествено тук може да се говори за така наречената „нож с две остриета”, т.е. въпреки че джипитата се чувстват по-сигурни в областта на пародонтологията, в много случаи когато специалистите осъществяват прегледи върху изпратени им от общопрактикуващи лекари по дентална медицина случаи, това се случва едва във фазата на преоценка. По този начин технически специалистите реално не са виждали пациентите в началото на лечението им и нямат представа от това как е била поддържана устната хигиена. И което е още по-важно - какво е било състоянието на пациентите при първия им преглед, преди предприемането на почистването на зъбния камък и заглаждането на зъбните корени. Специално аз никога не съм бил обезпокоен от това, че общопрактикуващите лекари по дентална медицина упражняват пародонтология в практиките си, понеже никога досега не са ми били изпращани толкова много пациенти от тях, както сега. Чрез съществуващите понастоящем добри комуникации между офисите и навлизащата все по-масово в практиките дигитална фотография, това би могло да бъде преодоляно много лесно. Винаги съм смятал, че ключът към специализираната практика е добрата комуникация”.

БЪДЕЩЕТО Е СЕГА

Какво е бъдещето в областта на пародонтологията?

„Фототерапията” – казва д-р Шатц. „Където се използват багрилни вещества за прицелна идентификация на тъканите, а след това се прилага светлина за активиране на терапевтичния агент. Тази система, използвана в днешно време в Европа и идваща от Северна Америка, може да редуцира множеството бактерии посредством неинвазивни, изключително прицелни агенти”.

„Както вече сме си обяснили ембриологичното развитие на периодонциума, аз вярвам, че ще видим и това, а генното инженерство не само ще играе превантивна роля и ще съдейства за лечението на пародонталните заболявания, но ще сме свидетели и на периодонталнотъканната регенерация” – отбелязва д-р Пик. „Ще видим също така тестове, които ще разкриват риска за възникването на различните пародонтални заболявания и ако някой заболяе от някое от тях, то ние ще знаем точно каква е етиологията и кой е конкретният микроорганизъм, причиняващ заболяването.”

А как д-р Пик си представя мечтаното бъдеще? Специалистът пародонтолог поставя зъбен зародиш на мястото на изгубения зъб вместо имплантат, върху зародища се упражнява стимулиращо въздействие, по-късно стоматологът, занимаващ се с ортодонтско-протетична дейност, направлява нормалното му позициониране и ако е необходимо най-накрая практикуващият възстановителна дентална медицина може да възстанови някои дефекти по зъба. И защо не! Очаквайте продължението на тази мечта!

Превод от английски
Д-р Жена Маслинкова

КЛИНИЧЕН СЛУЧАЙ НА Д-Р МИРОСЛАВА ДИНКОВА, ПРЕДСТАВЕН НА ДИСКУСИЯТА НА БУИКЛО, ЛЕКУВАН С STB ЛИНГВАЛНА ТЕХНИКА

(продължение от миналия брой)

• Начало на лечение

Момиче на 17 г.

Проблеми: Струпване в горна и долна зъбни дъги.

Клас II, подклас 2 по Angle, скелетен клас II.

Дълбока захапка тип Декбис.

Хипердивергентен тип.

Лингвална захапка на 15/45.

Лечение: Проведено пълно ортодонтико лечение с STB лингвална техника.

Доклад по случая:

Лечението е проведено по желание на пациентката, която искаше да се подредят зъбите и подобри усмивката. Условието на пациентката по отношение на ортодонтиката техника беше, апаратът да е невидим. Изборът на лингвална техника от една страна беше направен от съображения за естетика, и от друга, диагностицираната малоклузия е индицирана за лечение с лингвален апарат.

От рентгеновата диагностика установихме ретенция на третите моляри. Биометричният анализ показва средно струпване в горна и тежко – в долна зъбни дъги.

Пациентката имаше клинична симптоматика от затруднения пробив на долните трети моляри. Клиничната и параклинична диагностика и изборът на лингвален апарат ни насочиха към отстраняване на третите моляри. Облекчаването на дисталните сегменти в горна и долна зъбни дъги беше достатъчно за развитие на лингвалната биомеханика. Тъй като при лингвалните техники е доказана по-добрата опора при моларите, не бяха необходими допълнителни приспособления и апарати за подсилване на моларната опора. За тяхното дистално изправяне бяха приложени отварящи пружини. Сагиталният проблем беше решен чрез дистализиране

в страничните сегменти до клас I съотношения при молари и канини, без да се допусне вестибуларна инклинация на резците.

Вертикалният проблем трябваше да се реши чрез интрузия на резците в горна и долна зъбни дъги. Екструзия в страничните сегменти би увеличила дивергенцията и влошила екстраоралната визия на пациентката. Това се постига със стандартно приложената лингвална техника, чиято биомеханика се проявява с интрузивен ефект върху фронталните зъби.

Лингвалната оклузия на 15/45 коригирахме след нивелацията на зъбните дъги. Приложихме кръстосани ластичи между 15 и 45, след изработване на естетичен бутон на вестибуларната повърхност на 15.

Отварянето на зъбните дъги, придружаващо нивелацията, подобри линията на усмивката.

За ретенцията в горна зъбна дъга използвахме подвижен вакуумен ретайнер, тъй като можехме да разчитаме на кооперативността на пациентката. В долна зъбна дъга използвахме стандартен фиксиран ретайнер, включващ шестте фронтални зъба. Подсилихме ретенцията с вакуумен ретайнер, предвид трансверзалния проблем.

1. Начало на лечение
2. Завършено лечение
3. Етап от лечението, горна и долна зъбни дъги

www.ddrk.911.bg

1000 SW

Новите модели на Fona, под контрола на Sirona Dental Systems GmbH - Германия, се асемблират в логистичните центрове на компанията в Словакия и Италия.

Апаратите са с изцяло нов немски дизайн и качество и се предлагат в комплектация с висококачествената периферия и микромоторите на фирма Sirona - Германия, както и с периферията и безчетковите микромотори с LED светлина на италианската фирма TKD.

По избор на стоматолога апаратът може да бъде оборудван с допълнителна аспирационна система на фирмите Duerr Dental или Cattani.

1000 L

РАЗВИТИЕ БЕЗ РИСК **FONA**

CE 0197

София, бул. Президент Линкълн 52, тел. (02) 80 52 501, Пловдив, ул. Росица 5А, тел./ф. (032) 64 31 01, Варна, ул. Любен Каравелов 77, тел./ф. (052) 65 50 35, e-mail: ddrk@911.bg

www.ddrk.911.bg

Автоклав клас В, 17 л.
+ Опаковъчна машина
+ Дестилатор
2 800€

FJ22C

Дентален юнит с горно окачване
2 750€

София, бул. Президент Линкълн 52, тел. (02) 80 52 501, Пловдив, ул. Росица 5А, тел./ф. (032) 64 31 01, Варна, ул. Любен Каравелов 77, тел./ф. (052) 65 50 35, e-mail: ddrk@911.bg

www.ddrk.911.bg

DentalLine
G. DEVERIKOS

С-силикони от Гърция

Органичен полисилоксан
К-т Dentplus
+ Dentflex или Dentorans
+ Indurent gel
39,00 лв

База **900 ml**
17,00 лв.

Коректура **140 ml**
Dentflex
15,00 лв.

Коректура **140 ml**
Dentorans
15,00 лв.

София, бул. Президент Линкълн 52, тел. (02) 80 52 501, Пловдив, ул. Росица 5А, тел./ф. (032) 64 31 01, Варна, ул. Любен Каравелов 77, тел./ф. (052) 65 50 35, e-mail: ddrk@911.bg

www.ddrk.911.bg

Наконечници с интегриран шпрей

1:1 със светлина 365 €

1:4,25 със светлина повишаващ 459 €

Цена на резервен ротор - 110 €

T2 Revo

T3 Raser
Турбинни наконечници за директно куплиране
ISO/Midwest 4 отв. или Borden 2/3 отв.
196 €

Цена на резервен ротор - 80 €

Пуш-Бутон

sirona

София, бул. Президент Линкълн 52, тел. (02) 80 52 501, Пловдив, ул. Росица 5А, тел./ф. (032) 64 31 01, Варна, ул. Любен Каравелов 77, тел./ф. (052) 65 50 35, e-mail: ddrk@911.bg

www.ddrk.911.bg

hyperion

Sky VIEW 3D

3DTS

RX-DC

Xpod

onihos

myray dental imaging

София, бул. Президент Линкълн 52, тел. (02) 80 52 501, Пловдив, ул. Росица 5А, тел./ф. (032) 64 31 01, Варна, ул. Любен Каравелов 77, тел./ф. (052) 65 50 35, e-mail: ddrk@911.bg

GENGIGEL®

ProF

Иновационен биотехнологичен продукт

За приложение при:
гингивити,
пародонтити,
стоматити
и постоперативни
състояния

Противовъзпалително
и регенеративно
действие

INOVA тел.: 02/963 06 46
факс: 02/964 06 50
Лекарствен продукт. Преди употреба прочетете упътването.

g-р Иван Горялов провежда курс за всички
дентални лекари от различни специалности на тема:
**ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА СЪВРЕМЕННАТА ОРТОДОНТИЯ
ПРИ ЛЕЧЕНИЕТО НА КОМПЛЕКСНИ СЛУЧАИ,
ИЗИСКВАЩИ МУЛТИДИСЦИПЛИНАРЕН ПОДХОД**

Дата: 19.02.2011 г.

Място: гр. София, хотел Park Inn (бивш Greenville)
кв. Лозенец, близо до болница Tokyda,
ул. Атанас Дукюв 36

Цена: 270 лева до 31.12.2010 г.
340 лева след 31.12.2010 г.

Записване: телефон 0889 41 04 42
e-mail: ivang@usmivki.com
www.usmivki.com

Банкова сметка за превод на суми:
ЕТ АИПДП g-р Иван Горялов
ПроКредит Банк АД
Пловдив, клон 1
BIC: PRCBVBGSF
IBAN: BG17PRCB92301017328813

ПРЕДИ

СЛЕД

СЛЕД 2 ГОДИНИ

Курсът е за всички дентални лекари, практикуващи различни специалности – възстановителна и козметична дентална медицина, пародонтология, имплантология, орална и лицево-челюстна хирургия, детска дентална медицина, ортодонтия и др.

Целта на курса е да запознае колегите от всички дентални специалности с възможностите за решаване на различни видове проблеми. По време на курса g-р Иван Горялов ще представи лечения на случаи от своята практика и ще демонстрира крайните резултати от екипната работа с колеги от други специалности. Лекцията ще бъде онагледена с прецизни фотоснимки преди, по време и след лечение.

Денталните технологии на 21-ви век могат да дават уникални решения на нашите пациенти, които с право имат все по-големи очаквания към резултата от лечението. За да постигнем отличен цялостен здравен и естетически резултат, е необходимо да приложим мултидисциплинарен подход, в който всеки специалист да даде най-доброто от себе си. При екипната работа е нужно всички дентални лекари, които участват в процеса, още от самото начало да имат ясна картина за крайния резултат, да знаят къде искат да бъдат разположени зъбите в края на лечението, каква ще е захалката, как ще изглежда усмивката и лицето на пациента след лечението. Това е от голямо значение за дългосрочната стабилност на резултата и цялостната удовлетвореност на пациента и екипа.

Програма:

9:00 – 10:30	Общи правила при ортодонтичното лечение с брекети: - Подреждане на зъбите – позициониране на брекетите и последователност на зъбите; - Използване на допълнителни апарати, позволяващи ортопедична корекция при растящи пациенти.
10:30 – 11:00	Пауза.
11:00 – 12:30	Случаи на лечение на пациенти в активен растеж с Class 2 и Class 3 захалка.
12:30 – 14:00	Обяд.
14:00 – 14:30	Демонстриране на уникална интернетбазирана система за проследяване лечението на пациентите, улесняваща екипната работа.
14:30 – 15:30	Случаи на лечение на пациенти с гъбюба и отворена захалка.
15:30 – 16:00	Пауза.
16:00 – 17:30	Случаи на лечение на пациенти със завършен активен растеж, лекувани безекстракционно, екстракционно и с ортогнатна хирургия.
17:30 – 18:00	Дискусия и въпроси.

ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОГРАМИ ЗА ДЕНТАЛНИ ЛЕКАРИ ПРЕДСТАВЯ

МЕЖДУНАРОДНА ДЕНТАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ

Наука & Изкуство във взаимодействието

25-26 МАРТ 2011 г.
КОМПЛЕКС „ЦАРСКО СЕЛО“
ГР.СОФИЯ

Секции:

Франческа ВАЙЛАТИ
Федерико ФЕРАРИС
Ирфан АХМАД
Ярослав ЗАБЛОТСКИ

Предконференционен лектор: КИБЕНКО
ДУЧЕВ

ЗА ИНФОРМАЦИЯ: 0887 81 30 60
E-MAIL: DENTAL_EDUCATION@DIR.BG

ФЕЙСБУК СТРАНИЦА:
ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОГРАМИ ЗА ЗЪБОЛЕКАРИ

Програма:

25.03.2011 / Непък

08:30 - 09:00 Регистрация
09:00 - 10:30 Франческа Вайлати - Адхезивна рехабилитация: основни предимства при съхранението на зъба

10:30 - 11:00 Кафе пауза
11:00 - 12:30 Франческа Вайлати - Тристъпкова техника: достъпна за всички методи за постигане на успешна адхезивна рехабилитация на всички зъби

12:30 - 13:30 Обедна пауза
13:30 - 15:00 Ирина Кибенко - Естетика във фронталната зона достигната с директни композити

15:00 - 15:30 Дискусионен панел
15:30 - 17:00 Федерико Ферарис - Ролята на адхезията в естетичната възстановителна стоматология (част I)

26.03.2011 / Сърбия

08:30 - 09:00 Регистрация
09:00 - 10:30 Федерико Ферарис - Ролята на адхезията в естетичната възстановителна стоматология (част II)

10:30 - 11:00 Кафе пауза
11:00 - 12:30 Ирфан Ахмад - 21 превратности на два горни резеца

12:30 - 13:30 Обедна пауза
13:30 - 15:00 Ирфан Ахмад - Възстановяване на предната естетика

15:00 - 15:30 Дискусионен панел
15:30 - 17:00 Ярослав Заблотски - Маркетинг и естетика на стоматологичната клиника

Керр
Syron Dental Specialties

SpofaDental
Syron Dental Specialties

DENTSPLY

3M ESPE

ПАТРИЦИЯ

МЕДИЕН ПАРТНЪР:
ВЕСТИК "СТОМАТОЛОГИЧЕН СВЕТ"

UniCredit Bulbank

19.02.2011 – 20.02.2011, София

Dentaurum implants-България има удоволствието да Ви покани на:

Теоретичен и практически двудневен интензивен курс по имплантология

Водещ на курса - Dr. Stephan Kressin, лектор и презентатор е на системата tioLogic® на Dentaurum за Европа и Азия, практикува в Берлин. Член е на Международния конгрес на оралните имплантолози (ICOI) и на немското общество по пародонтология (BOP). Бил е научен асистент в болница „Charite“ Berlin и в „Heinrich – Heine University“ Dusseldorf, Катедра Пародонтология.

Предимства на курса :

- курсът е **двукомпонентен**: с подробна теоретична подготовка и практическа част;
- интензивен: в рамките на два дни участниците получават много добре систематизирана и целенасочена информация в различните области на хирургията, пародонтологията и протетиката, имащи отношение към лечението с имплантати;
- курсът дава една добра база за започване на самостоятелна имплантологична работа;
- детайлно се демонстрира и упражнява от всеки участник протокола на работа със системата TioLogic на Dentaurum – система, призната за една от най-лесните за употреба, но и най-ефективните на денталния пазар
- имплантатната система е разработена за различни стилове на работа – имплантати може да се поставят и ръчно – без да е необходим специален хирургичен мотор!!!
- акценти на курса:

- Планиране на протетичното възстановяване;
- Индикации / контраиндикации; хирургичен протокол; протетичен протокол
- Основни хирургични техники в имплантологията. Синуслифт;
- Регенерация на костни дефекти с титанова мрежа и костозаместващи материали;
- Техники за костна аугментация - Ремоделиране на костта; клинични случаи;
- Мениджмънт на твърдите и меките тъкани. Естетика при имплантатно лечение;
- поставяне на имплантати tioLogic® на Dentaurum върху фантомни модели;
- клинични демонстрации върху пациенти – поставяне на имплантати по системата tioLogic® на Dentaurum;

Такса за участие в курса:
До 30.01.2011 г. - 790лв. /с ДДС/ вкл. коктейла. След 30.01.2011 г. до 10.02.2011 г. – 880лв. /с ДДС/. Местата за курса са ограничени!!!

Такса за участие само в лекционната част:
За желаещите да посетят само лекционната част, таксата за участие до 30.01.2011 г. е 290лв, а след 30.01.2011 г. до 10.02.2011 г. – 350 лв!

Участниците в курса получават сертификат!

Закупилите системата tioLogic® до края на Януари 2011 г. ползват 20% отстъпка от цената на курса и курс в Германия за сметка на фирмата!

За повече информация тел.: 0888 623 822 / (02) 852 77 77 / (02) 953 23 66,
dentaurum.bg@gmail.com

DENTAURUM IMPLANTS

= МУЗИКАЛЕН АЛБУМ =

БЯЛАТА КОТКА МИЛЕНИТА

Изключителен клип, при това български на едно ново явление в постния ни музикален небосклон. Явление, като поведение, философия, житейски опит и творчество. Огледало на младите българи. Това е Милениита, която може да се окаже флагман за младото поколение в България. Пълен противовес на пошлите клипове на чалга културата. Можете да се забавлявате с клипа „Черни котараци“, като го изтеглите от vbox7.

35-годишната Милениита е бивш сценарист в "Ку-ку", трупала е опит в адвокатска кантора и в легендарното еротично предаване "Нощен магазин", но безспорно най-бляскавият ѝ професионален връх е когато тя става шеф на правен отдел в "Бояна филмс".

„Черни котараци“ е песен от новия албум на Милениита GATO. Във видеото към песента участва Юлиан Вергов, звездата от "Мисия Лондон" и Народния театър, който прави уникална роля.

Пет години след дебютния Do It Again в края на 2010 г. Милениита издаде дълго-

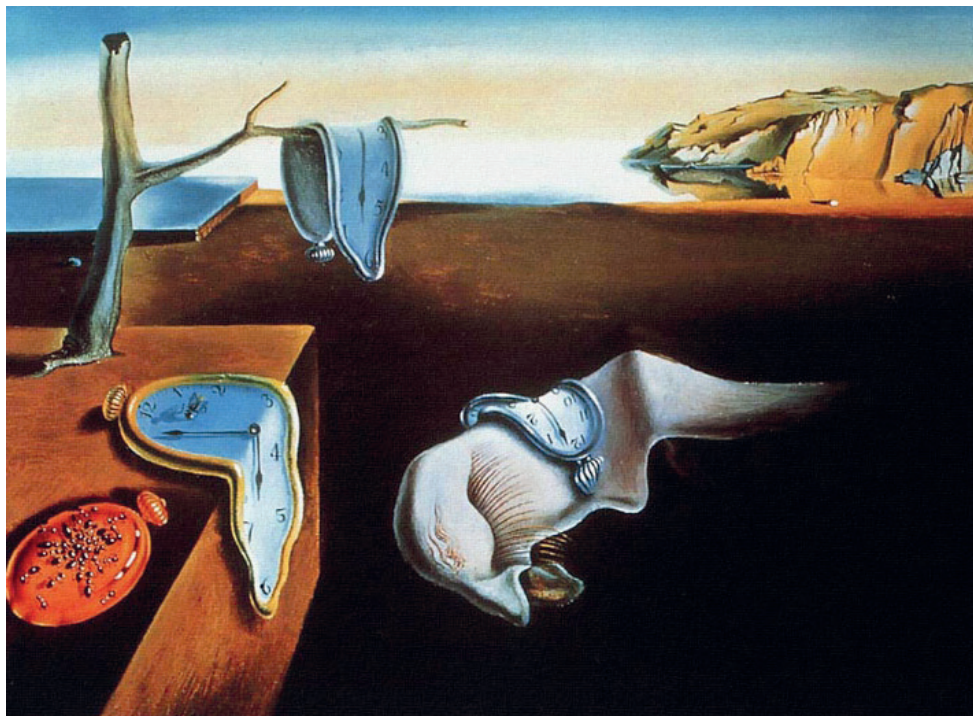
очаквания албум Gato ("Котка"). Родената в Куба изпълнителка го представи на живо в Sofia Live Club.

В Gato влизат 14 песни, изпети на български, английски и испански. Текстовете, музиката, продукцията и аранжирментът са изцяло от Милениита. Новият албум може да се изтегли безплатно от официалния ѝ сайт.

Режисьор на клипа "Черни котараци" е Димитър Коцев-Шошо, чийто нов филм "Лора от сутрин до вечер" скоро ще бъде по кината, с Милениита в главната роля.

= ИЗЛОЖБИ =

БОЖЕСТВЕНИЯТ СЮРРЕАЛИСТ САЛВАДОР ДАЛИ В СОФИЯ

Ако все още не сте успели да видите изложбата на Салвадор Дали в Националната галерия за чуждестранно изкуство в София, побързайте.

Експозицията включва илюстрациите към поемата на Данте Алигиери (за всяка от стотте песни от разделите: "Ад", "Чистилище" и "Рай"), изпълнени в техниката цветна гравиюра на дърво.

Цикълът е създаден през 1951, когато Салвадор Дали в чест на 700-годишнината от рождението на Данте Алигиери започва работа по илюстрации на най-известната творба на италианския поет - "Божествена комедия".

Първоначално Дали рисува 101 акварела, които по-късно са прехвърлени върху гравиюри на дърво. Подобно на литературната творба графичната серия към "Божествена комедия" е в три части. Всяка една от композициите илюстрира отделна песен от текста на "Ад", "Чистилище" и "Рай".

Италианското издание така и не се осъществява и в крайна сметка илюстрациите излизат през 1960 г. в луксозен френски

шесттомник. Те са отпечатани в 4765 екземпляра, а по-късно се появява и издание за ценители - само в 33 екземпляра.

Сюрреализмът е движение в изкуството, обединяващо художници, мислители и изследователи в стремежа им да освободят разума и да изразят подсъзнателното. Те се борят за създаване на нова естетика и нов социален порядък.

Предшественици на сюрреалистите са италианските метафизични художници от началото на 20 век.

Терминът „сюрреализъм“ е въведен през 1917 г. от Гийом Аполинер. Основите на движението са положени през 1924 г., когато поетът Андре Бретон публикува първия „Манифест на сюрреализма“ („Manifeste du surréalisme“). В тази книга той изразява убеждението, че рационалното мислене потиска креативните сили и въображението и се отразява негативно на артистичната експресия.

Това е най-голямата изложба от графични творби на Дали, представяна някога в България.

= НОВИ КНИГИ =

АМЕЛИ НОТОМБ „КРАЛСКА ВОЛЯ“

ОТКЪС ОТ НАЙ-НОВАТА КНИГА НА АМЕЛИ НОРТОМБ, КОЯТО ГОВОРИ ПОВЕЧЕ ЗА АВТОРКАТА, ОТКОЛКОТО ОБИКНОВЕНАТА АНОТАЦИЯ.

— Ако някой ваш гост умре внезапно в дома ви, в никакъв случай не се обаждате на полицията. Повикайте такси и помолете шофьора да ви закара до някоя болница, понеже приятелят ви се е почувствал зле. Смъртта ще бъде установена при пристигането в спешното отделение и вие ще можете да кажете, че човекът е починал по пътя. При това имате свидетел, така че ви оставят на мира.

— Не бих и помислил да викам полиция, по-скоро бих извикал лекар.

— Все тая. Лекарите са свързани с полицията. Ако някой получи сърдечна криза в дома ви, вие ще сте първият заподозрян.

— Заподозрян в какво, нали е получил сърдечна криза?

— Докато не се докаже, че наистина става дума за сърдечна криза, апартаментът ви се смята за място на престъпление. Няма право да се докосвате до нищо. Властите нахлуват в дома ви и само дето не очертават с тебешир по пода контурите на тялото. Вече не сте си вкъщи. Започват да ви задават хиляди въпроси по сто пъти.

— Няма проблем, ако съм невинен.

— Не сте невинен. Човек е умрял в дома ви.

— Все някъде трябва да се умре.

— Но този е умрял не в кинозалон, не в банка, не в собственото си легло, а у вас. Изчакал е да се озове в дома ви, за да хвърли топа. Няма случайности на този свят. Щом това е станало у вас, значи сте замесен.

— Не е така. Този човек може да е изпитал много силна емоция, с която да нямам нищо общо.

— Но е проявил лошия вкус да я изпита във вашия апартамент. Опитайте се да обясните това на полицията. Накрая може и да ви повярват, ала междувременно трупът ще си стои във вашия хол и никой няма да го помръдне оттам. Ако човекът е умрял на дивана ви, няма да можете повече да седнете на него. Ако се е гънал на масата, ще трябва да свикнете да се храните в компанията му. Въобще ще заживеете с труп. Затова ви казвам: повикайте такси. Не ви ли се е случвало да четете във вестниците: „Човекът починал на път за болницата“? Забележете, че е доста странно как толкова много хора умират на път за болницата в анонимни коли. Защото — надявам се да ви е станало ясно — не бива да използвате собствената си кола.

— Защо ли ми се струва, че прекалявате с параноята?

— От Кафка насам е известно — ако не сте

параноик, значи сте виновен.

— Излиза, че е по-добре човек въобще да не приема гости.

— Радвам се, че го казвате. Да, по-добре е да не ка-ните гости.

— Но, господине, къде сме в момента?

— В момента сме на гости, а не приемаме гости. Из-хитрили сме се. Колко ли ни ценят нашите домакини, та са поели риска да умрем в дома им!

— Изглеждате ми здрав.

— На пръв поглед. Но знаете как е — времето лети. Може би ни остава още малко живот и не бива да го разпиляваме в светски удоволствия.

— В такъв случай защо сте тук?

— Предполагам, по същата причина като вас — защото е трудно да се откаже. Но по-интересният въпрос е защо са ни поканили.

— Говорете само за себе си.

— Говоря за всички присъстващи. Забележете, че тези интелигентни хора, явно изпитващи взаимна симпатия и дори приятелски чувства един към друг, всъщност нямат какво да си кажат. Чуйте ги само. Неизбежно е — след като човек надхвърли двайсет и пет години, всяка среща е повторение. Някакъв човек ви говори нещо и вие си казвате: „Виж ти, случай 226.“ Каква скука. Колко добре ми е познато всичко това. Тук съм само защото не искам да си развалям отношенията с домакините. Те са ми приятели, независимо от това че разговорите им не ме интересуват.

— Никога ли не им връщате поканата?

— Никога. И не разбирам защо продължават да ме канят.

— Може би защото вие сам се опровергавате — никога не съм чувал да се е случвало това, което ми разказахте току-що по въпроса за смъртта.

= НОВО МЯСТО =

DOMINO'S PIZZA

Ако се чудите къде можете да срещнете Н. П. Джеймс Уорлик, посланик на САЩ в България то това е там. При откриването на Domino's Pizza посланик Джеймс Уорлик пригответи любимата си пица с пеперони за българските журналисти.

Негово превъзходителство Джеймс Уорлик и Трайков Трайков министър на икономиката, енергетиката и туризма, заедно с младите предприемачи Никола Николов и Лазгин Маджид прерязаха лентата на първият обект с марката Domino's Pizza в София. Първият ресторант на веригата на ул. „Генерал Стефан Тошев“ №8 ще предлага световно известната американска пица и се очаква да направи революция в пазара на доставките по домовете.

Американската мечта

Domino's Pizza е създадена през 1960 г. в Мичиган, САЩ. Том Монахан и брат му Джеймс купуват малка пицария, която се казва DomiNick Pizza. Плащат 75 долара капаро, а останалите 400 долара, които им трябва, взимат назаем. Осем месеца по-късно Джеймс дава своят дял на брат си в замяна за стар автомобил. Том Монахан сменя името на Domino's Pizza, разработва я и тя

става абсолютен хит.

През 1967 г. Том Монахан дава първия франчайз. До 1978 г. вече има отворени 200 ресторанта. Първата пицария извън Америка е отворена през 1983 г. в Канада. През 1995 г. Монахан решава да се пенсионира и продава веригите на фонд за един милиард долара.

През изминалата година ресторантът навърши 50 години, а локациите му вече надхвърлят 9000 в над 60 държави.

В Европа брандът има силно присъствие. В Англия ресторантите са 650, във Франция -160 заведения. Domino's Pizza има почти навсякъде в Европа — Белгия, Холандия, Дания, Испания, Гърция (45 заведения), Турция (150 заведения), Украйна, Румъния и други.

= БЛАГОТВОРИТЕЛНА ИЗЛОЖБА =

SOS С Д-Р РОСЕН КОЛАРОВ

Д-р Росен Коларов, Петър Абаджиев и Алеш Хръдличка направиха съвместна благотворителна изложба в полза на SOS Kinderdorf - 'Поглед в три посоки'. Откриването се състоя на 7 декември 2010 г. в Галерията на Чешкия център в София. Изложбата ще продължи до 30-ти януари.

Д-Р РОСЕН КОЛАРОВ е председател на управителния съвет на "SOS Детски селища" и директор на бол-

ницата за лицево-челюстна хирургия при Факултета по дентална медицина в София. Завършил е и социална медицина и здравен мениджмънт. Освен клиниката и "SOS Детски селища" другата му страст е фотографията. По време на откриването на изложбата беше представена и книгата с фотографии на доц. Коларов, „Лица, съдби, нрави“. Ако трябва да се определи жанра на книгата, то той би бил – базисна хуманитарна етика.

РК НА БЗС – ГАБРОВО

Честити на рождениците през февруари: д-р Никола Петров Тотев, д-р Ивайло Димитров Генев, д-р Йовка Събчева Максимова, д-р Венко Проданов Венков, д-р Валентина Стоянова Друмева, д-р Красимир Благоев Петров, д-р Георги Петков Петков, д-р Саша Петрова Йовчева, д-р Юлияна Николова Кривошиева, д-р Елена Енчева Овчарова, д-р Иван Станкулов Антинов рождените дни и им пожелава много радост, щастие здраве и професионални успехи.

За много години, колеги!

СВИКВА СЕ РЕДОВНО ОБЩО ОТЧЕТНО-ИЗБОРНО СЪБРАНИЕ на СРК на БЗС

Уважаеми колеги, информираме Ви, че съгласно Устава на СРК на БЗС и решение на УС на СРК, се свиква РЕДОВНО ОБЩО ОТЧЕТНО - ИЗБОРНО СЪБРАНИЕ на СРК на БЗС, което ще се проведе на 30.04.2011г. (събота) от 09.00ч. в зала „Москва“ на парк-хотел „Москва“.

Съгласно Устава на СРК до 31.03.2011г. трябва да бъдат предоставени протоколи за избор за делегати в офиса на СРК.

Редовността на избора се определя от редовността на членството в СРК!

Напомняме Ви, че съгласно Закона, Устава на БЗС и Устава на СРК, всеки редовен член има право да участва еднократно в избора за делегат на ОС на СРК.

Протокол за избора може да изтеглите от сайта: www.bzs-srk.bg или да получите в офиса на СРК.

Д-р Борислав Миланов
Председател на УС на СРК на БЗС

ТРАНСПОРТИРАНЕ И УНИЩОЖАВАНЕ НА БИОЛОГИЧНИ И ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ

София ул. "Екзарх Стефан", № 61
Тел. 02/ 810 40 67 0897 994 947
Пловдив и Асеновград - Панаирен Град,
Палата 5, офис 200
Тел. 0897 949 988
e-mail : herion.ood@abv.bg
www.herion-ood.com

ЗЪБНИ ИМПЛАНТИ

Д-Р КИРИЛ Г. КИРИЛОВ

ГР. СОФИЯ, БУЛ. Д. НЕСТОРОВ № 46 Б
ТЕЛ.: 02/ 952 57 52
0888 804 468

www.dentimplant-bg.com www.implantbg.com

ДЕНТАМЕДИКА

ОПАН НА БЪЛГАРСКИЯ ЗЪБОЛЕКАРСКИ СЪЮЗ РЕДОВЕН ЧЛЕН НА FDI WWW.BZS.BG

ГЛАВЕН РЕДАКТОР:

Емилия Караянева, ekaraianeve@mail.bg

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

д-р Жения Маслинкова maslinkova@yahoo.com
д-р Петко Бакърджиев pbakardgiev@gmail.com
д-р Юра Пандушева dr_pandusheva@mail.bg

РЕКЛАМА:

д-р Тодор Кукуванов todorkoukouvanov@mail.bg

Броят е отпечатан на 18.01.2011 г.

Тираж: 8000 бр.

Редакцията не носи отговорност за съдържанието на поместените реклами

София 1000, бул.
"Княз Дондуков" №49; тел. 02 / 987 47 97
e-mail: ssbcentur@abv.bg

ПРЕДСТОЯЩИ ПРОЯВИ:

INTERNATIONAL DENTAL SHOW IDS COLOGNE
22-26 март 2011г.
Кьолн, Германия; www.ids-cologne.de

ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ERO FDI
11-17 април 2011г. София,

16-и КОНГРЕС НА БАЛКАНСКОТО СТОМАТОЛОГИЧНО ОБЩЕСТВО(BASS)
28 април – 1 май 2011г. Букурещ, Румъния

11-и НАУЧЕН КОНГРЕС НА БЗС
17-19 юни 2011г. Бургас

2011 FDI ANNUAL WORLD DENTAL CONGRESS/56TH AMIC DENTAL EXPO
2-6 ноември 2011г., Мексико Сити, Мексико

До редовните членове на РК на БЗС – Пловдив

УС при РК на БЗС – Пловдив Ви уведомява, че с решение от 02.11.2010г. насрочва Отчетно-Изборно събрание на 02.04.2011г.

Съгласно Устава на РК на БЗС – Пловдив до 02.02.2011г. трябва да се предоставят протоколи за избор на делегати на Общото събрание. Изборът на делегати от гр. Пловдив ще бъде осъществен на Общо събрание – на 22.01.2011г., от 10.30 часа в „Аула Магна“ при ФДМ – Пловдив.

УС на РК на БЗС - Пловдив

ЮБИЛЕИ

На 30 декември 2010година нашата колежка Д-р Маргарита Спирова отбележи своя юбилей. Районна колегия Кърджали я поздравява и и желае здраве, късмет и много успешна година!

РК Кърджали честити юбилея на Д-р Янчо Курянов и му пожелава година, изпълнена с успехи, здраве и много усмивки!

Д-р Павлина Велкова

„ХОСВИТАЛ“ АД

ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ОПАСНИ И БИОЛОГИЧНИ ОТПАДЪЦИ

Поздравява своите настоящи и бъдещи клиенти с новата 2011 година. Нека всичките Ви дела бъдат увенчани с успех и носят удовлетворение и радост.

гр. Пловдив, ул. ген. Данаил Николаев №75
тел. 032/57-67-21, 0884/333-993
hosvital@abv.bg, www.hosvital.com
разр. РИОСВ – Пловдив: 09-ДО-722-00 от 10.05.2008г.

МЛ БЪЛГАРИЯ АД

Биологични отпадъци
Само до края на м. декември 70 лв. без ДДС
0878 899471 e-mail: p.miteva@abv.bg

“Авис 97” ЕООД

Сервиз и абонамент на стоматологична техника. Ремонт на компресори.
Претапициране. Експресно и качествено.
тел: 0887605619

МАЛКИ ОБЯВИ

САМО ВЪВ ВЕСТНИК “ДЕНТАМЕДИКА” МАЛКИТЕ ОБЯВИ СА БЕЗПЛАТНИ ЗА РЕДОВНИТЕ ЧЛЕНОВЕ НА БЗС. МОЛЯ, ИЗПОЛЗВАТЕ Е MAIL: REDOBIAVI@MAIL.BG. ПИШЕТЕ НА КИРИЛИЦА С НОРМАЛНИ (НЕ САМО С ГЛАВНИ) БУКВИ. ВАШАТА ОБЯВА ЩЕ ДОСТИГНЕ ДО 8000 ДУШИ!

ПРОДАВА

Продавам ново оборудване за стоматологичен рентген-кугел, проявителна машина, оловен параван, може и поотделно. Тел: 0884/151825, 0885/615125

Продавам стоматологична машина „Media” – работеща, запазена, с работещ компресор и стол за стоматолога. Цена по споразумение. Тел.: 0888754202, гр. София

Продавам Медиа 7М , компресор и сух стерилизатор ССЕ-Е40М в отлично състояние за 700лв гр.Пловдив - тел.0888 14 88 50.

ДАВА ПОД НАЕМ

Давам под наем обзаведен кабинет в ж.к. „Стрелбище”. Тел. 0887 300 550

ДАВАМ ПОД НАЕМ обзаведен кабинет в центъра на София, може и на смети, подходящ и за клиника. "Лъвов мост" 6, тел. 02/ 868 12 99, GSM 0887 601 064

Davam smiana pod naem v

kabinet v Lulin 8 zad Billa v blizost do Metro spirka tel 8266620 gsm 0888665582

ТЪРСИ

Медицински център наема лекари по дентална медицина на изгоден процент, без нощни смени!!!за контакти:0885/439555

Стоматологичен кабинет срещу гарата ТЪРСИ ДВАМА СТОМАТОЛОЗИ за работа под наем. За информация: GSM: 0888 811 965

Търся лекар по дентална медицина за работа в дентална практика в гр.Пловдив - тел.0888 14 88 50.

Дентален център в гр.Варна търси стоматолози за работа на процент. GSM: 0887 717233

Стоматологична клиника в гр. Варна търси стоматолог за работа на процент. тел. 0898 45 20 10

Търси зъболекар под наем или на процент за кабинет в Борово. тел. 8730-561, 0888-69-26-70

ADVANCED DENTAL CENTER

с академичен ръководител проф. Мошонов (Израел) организира

КУРС ПО ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЯ (ПЕДОДОНТИЯ)

На 18 и 19 март 2011г.

Водещ проф. д-р Бени Перец, ръководител катедра по детска стоматология в Йерусалимския Университет – "Адаса", Израел
Асистент д-р Милена Бакиш.

Теоретичен курс – 18.03.11г., от 09.30 – 15.30ч.

1. Съвременни тенденции в детската стоматология.
2. Поведение при лечение на деца.
3. Локална анестезия – похвати и трикове.
4. Нови материали за лечение на кариес(на болестта, а не на резултата).
5. Нови методи за лечение на временните зъби ART и TUNNELING – материали.
6. Гингивит и пародонтална болест в детска възраст.

Такса – 180 лв.

Теотетико-практически курс – 19.03.11г. от 09.30 – 16.30ч.

- 1.Пулпотомия на временните зъби – кога, защо, препоръчителни материали
  - 2.Коренново лечение на временни зъби – видове и матриали за пълнеж.
  - 3.Частична пулпотомия при млади постоянни молари .
  - 4.Възстановяване на зъба след лечение на зъбната пулпа.
  5. Временни коронки – видове и начин на работа.
  - 6.Местопазители - видове и кога са нужни.
  7. Кофердам – начин на работа при детски зъби.
- Практическата част включва:
- работа с временни детски корони върху фантом-
  - демонстрация и работа с различни материали за лечение на зъбната пулпа
  - демонстрация на видове местопазители и работа с тях-
  - поставяне на кофердам, начин на работа
- Такса – 430лв.

ЗАПИСАЛИТЕ СЕ ДО 28.02.2011Г. ПОЛУЧАВАТ 10% ОТСТЪПКА

Телефони за контакти

8008 898 52 972+ , 51 18 34 – 0887, 52 77 39 – 087 , 610500 - 032
Важно! Подробности за курса както и желаещите да получават информация за бъдещите ни прояви , моля да се свържат с нас по e-mail.

E-mail: royaldent@abv.bg , 610500@gmail.com

С банков превод: СИБАНК, ПЛОВДИВ 4000, бул. "Кн. Мария Луиза " - 26А,

SWIFT BIC: BUIBBSF IBAN – BG78 BUIB 7836 1020 3712 00

ГПДМ "ROYAL DENT" ООД

С пощенски запис: Пловдив 4000, ул. "В.Търново" – 37 .

Получател: Даниел Бакиш

В офиса на ADVANCED DENTAL CENTER- Пловдив, ул. "В.Търново"-37, на телефон 610 500 след предварително уговорен час.

АКТУАЛНО

ПОЧИВНИТЕ
ДНИ ПРЕЗ 2011-ТА
ГОДИНА

През идващата 2011 година правителството ни е приготвило много почивни дни. Естествено, ще ги отработим, но за сметка на това ще можем да отидем на гости или на екскурзия в страната и чужбина.

3, 4, 5, 6 март за Деня на Освобождението

21, 22, 23, 24 май за Деня на българската просвета и култура

22, 23, 24 и 25 септември за Деня на независимостта

и още 3-дневни почивки:

4, 5 и 6 май за Гергьовден

4, 5 и 6 септември за Деня на Съединението

Ще се отработват:

вместо 4 март, петък, ще се работи на 19 март, събота;

вместо 23 май, понеделник, ще се работи на 28 май, събота;

вместо 5 септември, понеделник, ще се работи на 3 септември;

вместо 23 септември, петък, ще се работи на 17 септември.

СЛИВАТ РИОКОЗ
И РЦЗ В РЗИ

Министерският съвет одобри преобразуването на съществуващите регионални центрове по здравеопазване и на регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве в една административна структура – регионална здравна инспекция. Направените структурни промени в системата на здравеопазването са в съответствие с новите изисквания в Закона за здравето. Целта на обединяването на двете структури е оптимизиране на работата на инспекциите и намаляване на административните разходи, мотивират се от Кабинета.

Поделения на новата структура ще има във всяка една от 28-те области. Основните правомощия на регионалните здравни инспекции са свързани с регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ, осъществяване на държавен здравен контрол, промоция на здраве и профилактика на болестите.

На директорите на РЗИ се възлага да утвърдят длъжностното разписание на инспекциите и да уредят въпросите, свързани с трудовите и служебните правоотношения на персонала. Предвижда се общата численост на служителите в РЗИ да бъде 3459 души. Намаляването на щатовете е с 440.

ЗДРАВЕ-
ОПАЗВАНЕТО Е
НАЙ-ГОЛЕМИЯТ
ПРОБЛЕМ

25% от българските граждани посочват здравеопазването като най-слаб сектор в работата на правителството. След това се нареждат лоша социална политика, ниски доходи и пенсионна реформа със 17%, образование с 11% и правосъдие със 7%. Това показва национално представително проучване на MBMD, проведено в периода 11-17 декември 2010 г. Според същото проучване, 3% от българите посочват здравеопазването като най-големия проблем на България днес, което го поставя наравно с пресътността и липсата на законност и справедливост. Първите места обаче са отредени на безработицата с 31%, ниските доходи с 29% и лошото управление на страната, което е проблем №1 според 12% от респондентите.

През декември министърът на здравеопазването д-р Стефан Константинов регистрира 20% доверие и 63% недоверие, съчат данните на MBMD. С най-голямо доверие

сред българите се ползва еврокомисарят Кристилина Георгиева – 48%. Доверието в премиера Бойко Борисов пък е 44%, в сравнение с 63% през декември 2009 г. 32% от анкетираните смятат, че сегашното правителство се справя по-добре от предишното, 35% - че кабинетът „Борисов“ се справя като министрите на Станишев, а според 26% правителството се справя по-зле от предишното.

През декември 2010 г. една трета (33%) от българите смятат, че настоящото правителство е способно да изведе страната от кризата. На обратното мнение е всеки втори (53%).

Запитани имат ли критики към работата на кабинета, 5 на сто от респондентите посочват в спонтанни отговори, че имат критики към здравеопазването. Тук на първо място с 14% се нарежда лошата социална политика, ниските доходи и пенсионната реформа.

Д-Р БОЖИДАР
НАНЕВ
ПОДСЪДИМ ПРЕЗ
НОВАТА 2011 Г.

Бившият здравен министър от кабинета „Борисов“ Божидар Нанев ще е първият ВІП подсъдим на но-

ХРАНА СРЕЩУ
СЕКС

Британски учени доказаха научна своята хипотеза, че човек може да живее, без да е правил секс.

При половия акт човешкият организъм изработва хормоните допамин и серотонин. Те са виновниците да се наслаждаваме на секса. По време на оргазъм пък се отделя хормонът на щастието - ендорфин. Точно затова сексът е един от най-добрите начини да се справим с депресията.

Специалисти от британска лаборатория обаче смятат, че природата може да бъде измамена, а тези вещества могат да се набавят и по друг начин. Алтернатива на секса те виждат в диетата. Ако я спазвате, нивото на серотонин в кръвта ви ще се повиши. Всичко, което трябва да направите, е да похапвате повече банани, шоколад, смокиня, риба и наблягате на пиенето на мляко.

Ако обаче нито един от изброените хранителни продукти не ви се нрави, има и друг вариант. Съществуват различни лекарствени препарати, които повишават равнището на серотонин. Нашият организъм произвежда допамин при всеки прием на храна, при това в многократно по-голямо количество, отколкото при секс. Нивото на този

геном, което се смята за огромна стъпка за науката и човечеството. Клетката е първият самовъзпроизвеждащ се вид на планетата, чийто родител е обикновен компютър, изтъкват от екипа учени, ръководен от д-р Крейг Вентър. Според учените, трудът им ще позволи да бъдат създадени бактерии, конструирани специално за решаването на конкретни задачи в областта на енергетиката, екологията, медицината и други сфери. Изследователите се надяват например по този начин да получат водорасли, които улавят въглеродния диоксид и произвеждат въглеродороди.

ТАЙНИТЕ НЕ СА
ТОВА, КОЕТО БЯХА

Откакто информационните технологии станаха неизменна част от ежедневието на хората, мнозина предричаха революция в поверителността на информацията. За първи път проявлението на тази революция станаха видими с "Уикилийкс" и хилядите поверителни документи на американските посолства, които станаха обществено достояние. Най-важният извод от явлението "Уикилийкс" може би е, че дори и най-добре защитената организация на света не може вече да разчита на

Снимка: д-р Росен Коларов

вата 2011 г.

Преди Коледа магистратите го привикали и му предявили окончателното обвинение и доказателствата, събрани по делото срещу него за 2 сделки за доставка на антивирусни препарати и ваксини срещу свински грип.

Освен Нанев на съд ще бъде дадена и Димитринка Николова, която е била шеф на бюджетната дирекция в министерството.

“Обвиненията са за две неизгодни сделки, като случаят е особено тежък”, уточни прокурор Немска. Събрани са към 20 тома с доказателства. Първоначално следствена бе и бившата шефка на здравната каса Жени Начева, но материалите за нея са отделени в друго разследване.

Нанев стана клиент на прокуратурата през март и подаде оставка. Тогава разследващите обявиха, че на 16 декември 2009 г. той е разписал договори между здравното министерство и “Рош България” ЕООД за доставка на “Тамифлу”. В резултат били нанесени вреди за над 2 млн. лв. Според прокуратурата това е разликата между офертната цена, предложена от националната здравна служба на Великобритания, и договорената. Вероятно адвокатите ще искат нова експертиза. Нанев не се признава за виновен. При старта на разследването той заяви, че сключването на договорите бил единствената възможност за навременно осигуряване на лекарства срещу грипа.

хормон може да се повиши и с употребата на никотин или в краен случай, докато обикаляме магазините и пазаруваме.

А ендорфинът се отделя всеки път, когато сме в добро настроение и се смеем.

ГАРАНТИРАТ
ВЛОГОВЕ
ДО 196 000 ЛВ.

Влоговете до 196 000 лв. ще бъдат гарантирани от 31 декември 2010 г. Тогава влиза в сила промяната в Закона за гарантиране на влоговете в банките, според която гарантираното покритие на депозитите в трезорите се увеличава от 100 000 лв. на 196 000 лв. Гарантира се пълното изплащане на сумите по влоговете на едно лице в една банка, независимо от броя им, до 196 000 лв. Гарантирани са влоговете на граждани и на фирми в левове и в чуждестранна валута. Прагът за гарантиране на влоговете се повишава във всички страни от ЕС до 100 000 евро.

ИЗКУСТВЕНИЯТ
ЖИВОТ

През май американски изследователи създадоха в лабораторни условия първия в света синтетичен живот - жива клетка със синтетичен

пълна поверителност на информацията. Всичко, на което преди беше поставяно гриф "топ секретно" и заключвано в дълбоки сейфове, сега може да бъде цифровизирано, следователно - да стане потенциално достъпно. Дипломати, политици и бизнес лидери по света занапред ще бъдат много по-внимателни, дори когато обменят мнение на четири очи.

БОГАТАШИТЕ
МОГАТ ДА БЪДАТ
ЩЕДРИ

През месец май двама от най-богатите хора на света - Бил Гейтс и Уорън Бъфет организираха три отделни вечери с милиардерите Майкъл Блумбърг, Джордж Сорос, Опра Уинфри и други. Месец по-късно Бъфет и Гейтс отправиха призив към братята им по богатство да дарят половината от него за решаване на някои от най-големите проблеми в света. До този момент са се отзовали 40 богаташи. Уорън Бъфет обеща 99% от своите 70 млрд долара на фондацията на Бил и Мелинда Гейтс. Скептиците твърдят, че благотворителността и помощта никога не са променяли едно общество. Бъфет и Гейтс обаче напомнят, че с действията си за няколко години са спомогнали за успешното премахване на болестта детски паралич в три страни.

АКЦЕНТИ

ЩЕ СЕ ПРОВЕРЯВАМЕ,
НО САМИ

Всяка фирма трябва сама да следи дали друга компания не се опитва да открадне или копира марките й. Това гласи промяна в Закона за марките и географските означения. Тя премахва едно от задълженията на Патентното ведомство да проверява и одобрява дали една марка се продава и може да бъде регистрирана. От март фирмите ще трябва да следят всеки месец на сайта на ведомството публикуваната база данни и официалния месечен бюлетин със заявените търговски марки. Така, ако забележат, че компания наподобява или дори е взела тяхната марка, могат да сигнализират в Патентното ведомство и съответната марка няма да бъде регистрирана.

СЕПТЕМВРИ
ЩЕ БЪДЕ МАЙ

Изтича срокът всички регистрирани по ДДС фирми да свържат касовия си апарат с информационната система на Националната агенция за приходите. А до края на март 2012 г. всяко фискално устройство в страната трябва да изпраща данни до НАП. С изпълнението на изискването данъчните ще получават автоматично и без знанието на собствениците информация за натрупания дневен оборот. Освен това инспекторите от НАП ще имат достъп в реално време до всеки от касовите апарати, монтирани в търговските обекти. Така ще могат да се следят всички отклонения от среднодневните обороти и при съмнения за нарушение да се извършват проверки на място.

КРАЕН СРОК -
31 ДЕКЕМВРИ

Краен срок за пререгистрация на фирмите в Агенцията по вписванията. След изтичането на определения срок всички фирми, които не са се пререгистрирали, подлежат на ликвидация, не могат да изпълняват повече търговска дейност и попадат в ликвидационен списък. Един списък ще бъде съставен чна заличените вече еднолични търговци и чуждите търговци, а друг - за непререгистрираните дружества и кооперации. След това до края на юни 2014 г. се дава срок на всеки кредитор да поиска ликвидация за компания от втория списък, за да си получи парите.

СМАРТФОН ЗА
ЛЕКАРИ

Обикновените мобилни телефони и смартфони се превърнаха в неделима част от нашето ежедневието. Те станаха работен инструмент за представителите на много професии. Въпреки това, повечето от функциите на мобилните устройства имат по-скоро универсален характер. Затова италианският дизайнер Марко Ванела представи нова концепция и въведе понятието за високоспециализиран медицински смартфон - Motoworkt, събщи kалdata.com.

Дизайнът на устройството действително предполага корпоративна идентичност на компанията Motorola, но има и няколко нововъведения. Под дисплея на апарата е разположен специален док конектор, който е с безжичен сензор. Той се свързва с телефона ви чрез Bluetooth и служи като термометър и стетоскоп.